

96. Доклад о деятельности Отдела Социального Обеспечения
97. Губнарсвязь
98. Статистическая ведомость по Запорожскому губернскому отделу народной связи за ноябрь, декабрь 1920 г. и за первое полугодие 1921 года.
99. Количество телефонных аппаратов Морзе
100. Картограмма: Жалобы, их удовлетворение и социальный состав жалобщиков
101. Доклад о деятельности и состоянии Запорожского губернского отдела коммунального хозяйства
102. Губвоенкомат
103. Картограмма: Деятельность Запорожского Губвоенкомата за время с января по 1 августа 1921 г. «Учет повозок, принадлежащих населению и конской упряжи».
104. Картограмма: Деятельность Губвоенкомата за время с января по 1 августа 1921 г. Рост дезертирства красноармейцев из Красной Армии
105. Картограмма: Деятельность Губвоенкомата за время с января по 1 августа 1921 г. Вещевое довольствие
106. Картограмма: Деятельность Губвоенкомата за время с января по 1 августа 1921 г. Денежное довольствие
107. Картограмма: Деятельность Губвоенкомата за время с января по 1 августа 1921 г. Учет лошадей
108. Социальная помощь уездными собесами
109. Налоговое управление
110. Відчит про діяльність Запоріжського Відділу Наросвіти від 1-2-1-8 1921 року.
111. Звіт про діяльність секції дитячих будинків соціального виховання Запоріжського відділу наросвіти
112. Доклад секції охорони дитинства й юнацтва п/в соціального виховання
113. Запоріжський губерніяльний комітет профосвіти
114. Характеристика промисловості Запоріжської губернії

ДОКЛАД

о деятельности Отдела Социального Обеспечения.

Запорожский Губсособес начал свою деятельность после эвакуации 1 ноября 1921 г. Прежде всего были организованы под'отделы: 1. Красноармейского пав. 2. Социальной помощи. 3. Счетно-финансовый. 4. Снабжения и 5. Секция помощи жертвам контр-революции (пожжовар). Под'отдел организационно-инструкторский начал функционировать лишь 1 апреля и то перерывами, в виду отсутствия заведывающего и соответствующих сотрудников.

В виду местных условий, деятельность губсособеса была долгое время ограничена лишь рамками Запорожского уезда и то частично, и только в последнее время работа начинает налаживаться в губернерском масштабе.

5 февраля 1921 г. губсособесом был выделен Запорожский горсособес, работа которого в данное время протекает вполне планомерно под непосредственным контролем губсособеса.

В данное время организованы и функционируют все 6 уездных собесов, а именно: Генический, Мелитопольский, Вердянский, Велико-Токимаевский, Ореховский горсособес и Гуляйпольский.

Прежде, чем приступить к характеристике деятельности каждого под'отдела, необходимо принять во внимание, что работа губсособеса, в губернерском масштабе налаживается лишь в настоящее время и то не в той мере, как это было-бы желательно. Принципы эти большей частью не отличаются от деятельности губсособеса и не смотря на все усилки, устриваются с большим трудом.

Под'отдел пособий и пенсий.

Период от эвакуации в 1 ноября 1920 г. по январь 1921 г. прошел в самых тяжелых условиях, при эвакуации были утеряны все документы, и многочисленные пенсионеры осаждали п'отдел с требованием рассчитаться за вынужденный перерыв в выдаче пенсий и возобновить им дальнейшую регулярную выплату таковой. Так как настойчивей стучались в двери городские пенсионеры, п'отделу пришлось, идя по линии наименьшего сопротивления, в первую очередь удовлетворить город. С большим трудом, по пенсионным книжкам, оставшимся на руках у пенсионеров, пришлось восстанавливать их списки. Значительное число пенсионеров, документов на руках не имело, и право таких лиц на пенсию восстанавливалось на тех-же основаниях, как и право вновь подающих заявления, т. е. с повторным обследованием и проч.

Работа по уезду оставалась на заднем плане. В неделю „Социально не обеспеченных“, собраны были значительные материалы, по которым была выдана одновременных пособий в размере до 3-х тысяч руб.

Городская работа потренила столько сил и времени, что двинуть этот материал, значительная часть которого должна была перейти в п'отдел пенсий, не представлялось возможным. Положение осложнилось отсутствием налаженного технического аппарата; не было на достаточного числа служащих, на канцелярских принадлежностей. Уезд в губерния, только, что вышедшие из полосу белогвардейского фронта, фактически оставались почти недоступными для регулярной связи, благодаря малочисленности.

Удьянная задача выделить городскую работу, поглощавшую губсособеса в ущерб его губербским задачам, выполнена была в начале февраля 1921 года. Ликвидация отдела по выдаче пособий три больничной кассы, законченная к этому времени, дала небольшой приток рабочих рук в лице бывших служащих, отчасти ответственных работников больничной кассы и позволила произвести перегруппировку всех наличных сил между губ. и горсособесом.

Работа п'отдела пенсий губсособеса на этот раз опять пошла по линии наименьшего сопротивления и наибольшего напора; доставлялся п'отделу в наследство грома материала, собранного по уезду в „Неделю не обеспеченных“, требовалась немедленная классификация и удовлетворения категории, имеющих право на пенсию, этой работой по удовлетворению нужд пенсионеров Запорожского уезда, которая должна бы составлять содержание работы усособеса фактически исчерпывалась работа губсособеса по настоящее время.

Главная задача губсособеса инструктирование и общее руководство работой усособесов оставалась почти совсем не выполненной. Связь с уездами не установилась, не смотря на уездную конференцию, базисную в январе, орган инспекторский п'отдел губсособеса, формально конструированный в начале 1921 года, оставался почти все время без заведывающего, и работа в нем почти стояла.

Работников для объезда губернии, за недостатком сил, губсособес выделить до мая не мог, поэтому и работа п'отдела пенсий в губербском масштабе сводилась к редким спорадическим запросам со стороны усособесов по различным отдельным случаям и ответам на них, к такому же не регулярному получению кое каких сведений о работе отдельных уездов; остальное как уже указано, поглощалось уездной работой и отчасти руководством п'отдела пенсий Запорожского горсособеса. Не без труда удалось вывалить работу, рабочей комиссией по назначению пенсий.

При назначении пенсий се'скому населению в уезд пришлось столкнуться с вопросом о том, какие категории можно подвести под пенсию. По выделении инвалидов империалистической и гражданской войны, семей погибших от войны и контр-революции и бандитизма, права которых на пенсию являлись п'отделу несомненным вопрос о назначении пенсий инвалидам земледельческого труда (старикам) и вдовам невозможных селян, был передан на рассмотрение центра, по разъяснению которого, эти категории, в категорию пенсионеров не включаются.

Особенно остро стал вопрос о вдовах беженках, семьи которых на родине занимались хлебопашеством, здесь-же перебиваются кое как от дневной работы до мелкой торговли и составляют в селах самый немощный элемент.

Пох'отдел пенсий, считал возможным подвести эти семьи под категорию пенсионеров, рассматривая их, как жертв империалистической войны.

В отношении удовлетворения пенсионеров пайком, положение очень тяжелое. Села ближайšie к городу имеют городские ЕПО снабженные продовольствием, который из своих запасов счел возможным выдать хлеб и проч. продукты пенсионерам. Местности-же, лежащие дальше, никаких фондов для этого не имеют, есть волости вроде Хортицк'ой, где чуть не половина населения на границе нищеты; работоспособное население в чудовищных количествах умерло от тифозной эпидемии, свирепствовавшей здесь во время пребывания махновцев в 1919 г. Часть сел этой волости через ЕПО обеспечивает пенсионеров скудным хлебным пайком другая часть не имеет этой возможности и волсособесу очень часто приходится выслушивать упрёки.

Об обеспечении неимущих на 10 проц. разверстки именно в этих местностях не приходится и говорить, ибо здесь взято все, проходившими красноармейскими частями, махновцами и белыми.

Натурализация пенсии является самым насущным вопросом.

До января месяца 1921 года существовало только две категории пенсионеров: 1., семьи, утратившие кормильца, из коих были удовлетворены 124 семейства и 2., инвалиды труда и войны, из коих удовлетворено 85 семейств.

С января м-ца пенсия была подразделена на четыре категории.

Наименование категорий и вальдности.	С какого по какое число удовлетворены	Число семейств
1-я Семьи, утратившие кормильца	С III по IV.	126
2-я Инвалиды труда	„ „	138
3-я „ империалистическ. войны	„ „	32
4-я „ красной армии	„ „	20

5 февраля 1921 года, стол пособий был присоединен к п'отделу пенсий при горсобе и работа его свелась к следующему: с 5 февраля по 1 марта было принято 61 заявление, из коих было удовлетворено: по случаю родов 34 заявления, по случаю временной утраты трудоспособности 19 заявлений и по случаю смерти 5 заявлений.

С 1 марта по 1 апреля поступило 131 заявлений, из коих было удовлетворено: по случаю родов 50 заявлений, по случаю временной утраты трудоспособности 38 заявлений и по случаю смерти 25 заявлений.

С 1 апреля по 1 мая было принято 152 заявления, их коих удовлетворено: по случаю родов 57 заявлений, по случаю утраты временной трудоспособности 50 заявлений и по случаю смерти 36 заявлений.

Работа губернского под'отдела протекла при следующих условиях, за отсутствием связи с губернией, пришлось ограничиться удовлетворением только лишь пенсионеров Запорожского уезда. Отсутствие определенного административного подразделения волостей и запоздания конструирования советских учреждений во вновь выделенных уездах, заставило включить в круг деятельности губсобеся ряд волостей, которые должны были отойти и постепенно отходить к другим уездам.

С 1 января по 1 мая были удовлетворены пенсионеры 15 волостей Запорожского уезда в количестве 606 семейств.

Пенсионеры вышеупомянутых волостей удовлетворены денежным пособием со дня подачи заявления, но комиссия по назначению пенсий заседала лишь в вышеупомянутых месяцах.

Гуляйпольским уособесом была организована экспертная комиссия 26 июля 1921 года при отделе здравоохранения, которая заседает два раза в неделю по назначению пенсий и пособий. Всех пенсионеров числится 1386, из них удовлетворено единственным пособием 23 человека.

Гуляйпольскому усобесу были доставлены списки из 21 волости, начиная до сего времени еще не оплачены, в виду того, что комиссия, заседавшая два раза в неделю, не может всех освидетельствовать; комиссию прошли 104 инвалидов из 2-х волостей, не освидетельствовано 1282 из 18 волостей. Заявленный вдов поступило 2674.

Общее количество призываемых душ 7974, из коих детей до 5-ти лет удовлетворено 392 чел. от 5-ти до 16 лет—3629 чел., а не удовлетворены дети до 5-ти лет 242 чел и от 5 до 16 лет—732 чел.; в п.отделе были доставлены списки 17 волостей, из которых 13 волостям выплачено и 4 невыплачено.

Что-же касается Бердянского усобеса, то деятельность его выразилась в следующем:

В п.отделе пенсий со дня эвакуации имеется призываемых 470 вдов и 540 инвалидов, кои были удовлетворены денежным пособием по 1 июля. Вдовам было выдано 2.569.700 руб., инвалидам войны и труда 2.962.740 руб., всего 5.532.440. руб. Инвалидам войны была выдана мануфактура по 7 1/4 арш. на человека и выдано всего мануфактуры 819 1/4 арш. Призываемые удовлетворены также продуктами, а именно: мукой в размере 1029 пуд. 17 фунтов, солью 63 пуда, манной крупы 3 пуда 33 фун., сахаром 53 пуда 14 фун., кофе 9 пуд. 24 фун. Инвалиды войны 118 человек удовлетворены также табаком по пол фунта на душу.

Всех призываемых Бердянского усобеса в п.отделе инвалиды до 1 года 29 чел., до 5 лет—110 чел., до 16 лет—37 чел., взрослых 818, итого 1327 чел. В п.отделе вдов до 1 года 18 чел., до 5 лет—140, до 16 лет—788 чел., взрослых 540, итого 1436.

При Бердянском усобесе была организована экспертная комиссия, заседавшая раз в неделю. Всех инвалидов числится 1010 с семьями в городе и 120 с семьями в уезде.

За период существования Мезитопольского п.отдела пенсия работа его дала следующие результаты: поступило и зарегистрировано заявлений 1626, из которых инвалидов войны 359, из них 200 по волостям.

Инвалидов труда 447 из них 75 по волостям.

Вдов и сирот 794 из них 350 по волостям.

Прошло через медицинскую комиссию, бюро экспертов 607, через рабоч. контрольную комиссию 869 чел.

По 1 июня с. г. 325 инвалидов войны и труда и 300 семействам вдов и сирот выплачено 2.495.494 руб.; натурой удовлетворено 905 чел.; в апреле удовлетворено 677 семейств.

При усобесе организована экспертная комиссия, заседавшая два раза в неделю и по уездам ежедневно.

При Генщическом усобесе организована также экспертная комиссия, заседавшая два раза в неделю. Работа с декабря 1920 года по 1 мая 1921 года свелась к следующему: с декабря 1920 года по 1 марта 1921 года.

Выдано пенсий (усобесом) 29.100 руб.

С 1 марта по 1 апреля были удовлетворены пенсией 80 инвалидов авансом из расчета по 4.000 руб. на семью, по 2 группы, на сумму—314.508 р.

Продуктами были удовлетворены 244 инвалиды, семья которых в среднем состоит из 8 чел.

Означенным инвалидам было отпущено:

Крупы	24 п. 36 ¹ / ₂ ф.
Масла	2 „ 8 „
Сахару	4 „ 19 ¹ / ₂ „
Кофе	— „ 37 „
Соли	6 „ 22 ¹ / ₂ „
Спичек	117 коробок.
Музы	11 п. 30 ф.
Табак	— „ 15 „
Рыбы	— „ 30 „

Под'отдел Социальной Помощи.

Под'отдел социальной помощи в губернском масштабе официально начал свою работу 5 февраля 1921 года, когда состоялось отделение горсовета от губсовета.

Отсутствие предметов первой необходимости, канцелярских принадлежностей, денежных знаков, вещей и других предметов, необходимых для удовлетворения лиц, подлежащих социальному обеспечению, с одной стороны, и с другой — отсутствие связи с местами, не давала возможность впасть в работу.

В декабре была организована при отделе безвозмездная столовая, которая удовлетворяла всех просителей помимо льгот бесплатными обедами, после чего перед советом созрел вопрос о срочном удовлетворении огромной массы нуждающихся. Не имея возможности классифицировать обращающихся за пособиями, губсовет объявил „Неделю социально необеспеченных“, которая имела задачей быстрое взятие на учет нуждающихся города и деревни и оказание одновременной помощи, с назначением в дальнейшем определенного пособия, но в виду ненормальной связи с местами меры эти не везде достигли желаемых результатов.

21 января сего года было созвано губернское совещание усобетов, в котором участвовали представители Мелитополя, Бердянска и Геническа, из докладов ими сделанных, подчеркивается следующее: в Мелитополе имеются 3 богадельни для призрешаемых стариков и старух, из них одна исключительно для евреев. Ночлежный дом и беженский барак. В богадельнях содержалось 74 ч., помещения разорены, отсутствует белка и требуется капитальный ремонт.

В Бердянске имеется также дом для призрешаемых, но в связи с налетом махновской банды, все разграблено. В Геническе имеется дом для призрешаемых и дом для детей.

С получением денежных знаков, канцелярских принадлежностей, вещей, материалов и других предметов, картина меняется и из представленных сведений из уездов видно, что работа быстрым темпом налаживается, формируются п'отделы, приступают к ремонтам зданий, учреждаются комиссии по оказанию помощи пострадавшим от контр-революции, пособия регуляруются и принимаются целый ряд мероприятий по улучшению вопроса о социальном обеспечении нуждающихся.

В январе все столовые переходят в распоряжение отдела общественного питания опродкомгуба; просителям выдаются соответствующие удостоверения для получения бесплатных обедов и продуктов из распреда опродкомгуба.

В январе была организована междуетадонственная комиссия по оказанию помощи пострадавшим от контр-революции из представителей РКП, опродкомгуба, губкома, губисполкома, земотдела и губсовета.

Комиссия работала почти ежедневно по рассмотрению дел и в настоящее время все дела закончены.

В настоящее время комиссия прекратила свое существование так как при п'отделе организована секция „помжекора„ и все дела рассматриваются в секции.

До февраля месяца пособия денежные выдавались единовременные и ежемесячные, единовременные выдавались от 1000 руб. до 4000 руб., ежемесячные выдавались исходя из расчета красноармейского пайка, и из тарифной ставки данной местности.

В феврале выдача ежемесячных пособий была прекращена и заменена единовременным пособием, причем максимальная выдача составляла не более 3000 руб. Месячные сведения поступившие с Запорожского уезда с начала функционирования по 1 мая.

За весь отчетный период поступило заявлений из 21 волости Запорожского уезда.

Из рассмотренных дел:

Январь. Поступило из 5 волостей	233	заявления.
Отказано в денежной помощи	127	„
„ „ пособия	106	„
Удовлетворены: единовременным пособием	94.	
ежемесячное пособие израсходовано красноарм. пайком	434.	

Категория лиц, обратившихся за пособием и количество лиц, находящихся на их иждивении:

Вдов	97.
Круглых сирот	8.
Стариков	20.
Итого	125.

Находящихся на их иждивении:

Детей до 16 лет	36.
Взрослых мужчин, неспособн. в труду	96.
„ женщин	178.

Лица, коим в помощи отказано:

По обеспеченности	30	семействам.
По трудоспособности	65	„
По обеспеченности в труду	11	„
Итого	106	„

Февраль. Для того, чтобы удовлетворить организуемую массу нуждающихся не имея возможности классифицировать обращающихся за пособиями, губсовком была образована „Неделя социально-необеспеченных“, которая имела задачей быстрое взятие на учет нуждающихся города и деревни. Но в виду отсутствия связи с местами, эти меры не достигли желаемых результатов.

Сведения поступили из 9 волостей	172.
денежная помощь оказана	130.
отказано в пособии	36.
удовлетворено единовременным пособием	83.
„ одновр. пособ. израсходов.	53.

Категории лиц, обратившихся за пособием:

В Д О В	52.
стариков	26.

с в р о т	18.
инвалидов	40.
	<u>И т о г о</u>
	136.

Находящиеся на их иждивении:

детей до 16 лет	255
взрослых мужчин	57.
„ „ женщины	130.
	<u>415.</u>

Лицам коим оказано в помощи:

по обеспеченности	10.
по трудоспособности	22.
по обеспеченности и трудоспособности	4.
	<u>36.</u>

В марте и апреле месяцах. Идет пониженная деятельность в виду посевной кампании, например:

В Марте. Зарегистрировано 2 волости	67 чел.
удовлетворено денежным пособием	56
отказано в пособии	11
единовременным пособием удовлетворено	55

Лица, обратившиеся за пособием:

в д о в	31.
с в р о т	15.
стариков	9.
	<u>55.</u>

Лица, находящиеся на их иждивении:

детей до 16 лет	106.
взрослых мужчин	5.
„ „ женщины	40.
	<u>151.</u>

Апрель. Поступило от 2 волостей	181.
единовременным денежным пособием удовлетворено	168.
отказано в пособии	13.

Лица, обратившиеся за пособием:

в д о в	36.
стариков	65.
	<u>101.</u>
стариков	67.

Лица находящиеся на их иждивении:

детей до 16 лет	254.
взрослых мужчин	42.
„ „ женщины	83.
	<u>379.</u>

Лица коим в помощи отказано:

по трудоспособности	7.
по обеспеченности	6.
	<u>13.</u>

В-Томска, согласно полученных сведений от начала функционирования до 25 июня сего года не представляется возможным.

Основание: книга докладов.

Точные сведения под'отдела социальной помощи горсобеса.

От 1 ноября по 1 декабря 1921 года.

1, всего поступило заявлений 338.

2, число семей, которым оказана помощь 310.

Лица обратившиеся за пособием:

в д о в 25.

стариков 45.

Лица находящиеся на их иждивении:

детей до 16 лет 15.

взрослых мужчин 10.

„ „ женщин 30.

временно впавших в нужду 100.

Месячные сведения под'отдела социальной помощи горсобеса.

От 1 ноября по 1 декабря.

всего поступило заявлений 338.

удовлетворено денежным пособием 105.

„ „ единовременным пособием 20.

„ „ месячным пособием 85.

на погорельцы 10.

отказано в помощи 28.

передано в под'отдел 4. заявления,

Лица обратившиеся за пособием:

в д о в 25.

стариков 45.

временно впавшие в нужду 183

Лица находящиеся на их иждивении:

детей до 16 лет 15.

взрослых мужчин 10.

взрослых женщин 30.

Удовлетворено натурой: хлебом 100.

верхней одеждой 35.

обедами 60.

С 1 декабря по 1 января

всего поступило заявлений 505.

число семей которым оказана помощь 495.

Удовлетворено денежным пособием 124.

„ натурой 88.

„ бельем и верхней одеждой 35.

„ обедами 13.

„ продуктами 40.

отказано в пособии 10.

Лица обратившиеся за пособием:

в д о в 60.

стариков 58.

временно утративших трудоспособн 94.

временно впавшие в нужду 315.

Лица находящиеся на их иждивении:	
детей до 16 лет	13,
взрослых мужчин	35,
С 1 января по 1 февраля 1921 года.	
всего поступило заявлений	384,
число семей которым оказана помощь	385,
Удовлетворено единовременным денеж. пособием	35,
„ натурой	318,
„ продуктами	168,
„ хлебом	98,
„ обедами	48,
„ верхней одеждой	45,
„ бельем	59,
на погребение	15,
отказано в пособии	20,
Лица обратившиеся за пособием:	
вдов	70,
стариков	85,
временно утратившие трудоспособность	14,
„ впадавшие в нужду	72,
Лица находящие на их иждивении:	
детей до 16 лет	25
взрослых мужчин	20,
„ женщин	100,
С 1 февраля по 1 марта:	
всего поступило заявлений	510,
число семей которым оказана помощь	503,
удовлетворено денежным пособием	7,
„ единовременным пособием	73,
„ месячным пособием	104,
отказано в пособии	7,
удовлетворено натурой	284,
„ продуктами	100,
„ мануфактурой	30,
„ обедами	104,
Лица обратившиеся за пособием	
вдов	53,
стариков	70,
круглых сирот	9,
Лица находящиеся на их иждивении:	
детей до 16 лет	200,
взрослых мужчин	45,
„ женщин	50,
С 1 марта по 1 апреля:	
Всего поступило заявлений	480,
число семей которым оказана помощь	470,
удовлетворено денежным пособием	141,
„ единовременным пособием	37,
„ месячным пособием	104,
„ натурой	483,

удовлетв. продуктами	239,
„ мануфактурой	280,
„ бельем	45,
отказано в пособиях	10,
Лица обратившиеся за пособиями:	
вдов	70,
стариков	60,
сирот	7,
временно утративших трудоспособн.	15,
„ вшивших в нужду	38,
Лица находящиеся на их иждивении:	
детей до 16 лет	210,
взрослых мужчин	30,
„ женщины	40,
С 1 апреля по 1 мая.	
Всего поступило заявлений	349,
число семей кои оказано помощь	280,
удовлетворено: патурой	280,
„ продуктами и бельем	104,
„ сухим питанием	70,
„ обедами	81,
„ бельем	25,
отказано в пособиях	21,
не рассмотрено	25,
Лица обратившиеся за пособиями:	
вдов	86,
стариков	30,
сирот	3,
временно вшивших в нужду	35,
жертв стихийно-пострадавших	20,
временно утративших трудоспособн.	15,
Лица находящиеся на их иждивении:	
детей до 16 лет	150,
взрослых мужчин	20,
„ женщины	30,

Социальная помощь Генического уобеса.

Поступило с 8 ноября по 1 июня 160 заявлений.

Выдано продуктами 2м деньгами 88 семействам, отказано 72 семейства. По 1 апреля выдавали следующие продукты: муку, крупу, масло, чай, соль, спички, мыло, сахару, деньгами на 1 душу—1000 руб., 2—1300 руб., 3—1700 руб., 4—2000 руб., 5—2500 руб., и апреля 1—700 руб., 3, 4, 5 по 300 руб. тоже и в мае.

За апрель отпущено 40 семьям: муки 7 п. 21 фун. 64 зол.
 крупы 2 п. 39 фун. 88 зол.
 кофе 15 фун. 83 зол.
 сахару 1 п. 18 фун. 86 зол.
 соли 2 п. 36 фун. 24 зол.

Губнарсвязь.

По сформированию в половине ноября 1970 года Запорожского отдела пересвязи, в виду происходивших военных событий на территории губернии, почтовая телеграфная и телефонная связь были почти совершенно разрушены, а местами настолько повреждены, что о более или менее правильной работе не приходится даже думать, поэтому губотдел с верных же шагов своей деятельности принял самые крайние меры к возобновлению главных магистралей телеграфной и телефонной связи, а также временного почтового сообщения частью по железной дороге, а частью гужевым порядком.

К концу января месяца сего года разрушенные телеграфные и телефонные линии почти все были пройдены с легким трудом и было приступлено к подготовке для производства с ранней весны валового ремонта, который не смотря на крайне неблагоприятные местные условия прошел к концу полугодия вполне удовлетворительно.

Организационно-инструкторская работа.

Управление отдела налажено, но главная беда в том, что весь штат управления состоит из работников других уездов или городов, почему большинство стремится вырваться, что страшно отражается на работе, к тому же и опытных из них 2—3, остальные с управленческой работой мало знакомы, но не смотря на это работа проделана свыше заданная.

Возобновлены функции 4 почтовых отделений; открыто 7 почтовых отделений, 9 в. в. и 4 телефонных под-станций.

Проведена в жизнь новая схема хода почт в согласии с ненормальным железнодорожным движением, которая увеличила прохождение корреспонденции внутри губернии в 2—3 раза.

Организованы проф-технические курсы.

Обследование учреждений производится с таким расчетом, чтобы каждая контора в год была обследована 2—3 раза, помимо ревизий по поступившим в следственный отдел материалам.

Обследовано 36 учреждений, 8 ремонтных участков; инструкторами обследовано по особым заданиям 9 учреждений.

Средняя скорость прохождения внутри губернии телеграфной корреспонденции 2—6 часов, почтовой 1—3 суток.

Состояние связи.

Условия работы учреждений уезда были невозможными, вследствие непрерывно бующего бандитизма, неаккуратного снабжения пайками, реквизиция запасов фуража у возчиков почт и т. д. К началу этой четверти года молодая губерния стала более твердо на ноги, а самое главное развернулась по всему ширь чрезвычайная продовольственная кампания, под флагом которой и прошла работа губотдела.

В эту четверть года губотделу удалось наконец осуществить непосредственную связь губернского центра со всеми своими отделами, что раньше не воз-

можно было сделать, так как провода занимались воинскими частями, край беспорядочно.

В то время как к концу апреля было только 49 из 56 тогда насчитанных телеграфных учреждений, к 20 июня всех телеграфных учреждений насчитывается 60, из которых 57 действующих.

Из 57 действующих учреждений, в 21 установлено 30 телефонных аппаратов вместо Морзе, это в то время как с момента организации губотдела было получено из центра всего 30 аппаратов Морзе и 2 Юа (в момент оформления губотдела было: 7—8 аппаратов Морзе по губернии).

Система посылки телеграмм почтой почти взята (за исключением моментов, когда действующие провода занимают воинскими частями в отправки телеграмм почтой в пункты, не имеющие ни телеграфной ни телефонной связи), то время, когда при проводившейся продвинутой без большой помощи много численных телеграмм и провода регулярно предоставлялись для переговоров.

В отношении снабжения учреждений необходимыми для функционирования телеграфа предметами, вопрос обстоит крайне плохо. Не говоря уже о снабжении учреждений телеграфными книгами и бланками, которых совершенно не было и нет, но и краской телеграфной и карандашами губотдел не в состоянии был минимально хотя бы снабдить учреждения и практиковались случаи употребления аляписта, даже в таких узких центрах, как Мелитополь.

Просветительные материалы, копировальную бумагу, касторовое масло, стальные линейные инструменты (эвакуированные в разное время на всех учреждениях) и говорить не приходится, так как не было возможности снабжать даже сформировавшиеся ремколонны. Отсутствие телеграфных аппаратов (и телефонных тоже) дает себя сильно знать. В 21 телеграфном учреждении установлены телефонные аппараты.

Ремонт телеграфных линий (капитальный) на более важных и лучше сохранившихся участках начал в апреле, благодаря отсутствию материала и инструмента, причем последние частью были закуплены на свободном рынке, частью заказаны губустройству.

Отремонтировано: правительственных линий 215 верст, провода 1430 жел-дор. линий 172 версты, провода 780 верст.

Установлено (при полном отсутствии подходящих лесонакождений в степях): на правительственных линиях 305 столбов, на жел-дорожных 187, (получено от жел-дор.). Укреплено приставками: на правительственных линиях 457 столбов, на жел-дор. 87, подпор сделано 62 шт., укреплено рельсами всего 135 столбов, заменено провода всего 106 верст.

Всего на всех сетях телефонных аппаратов имеется 282, против 350 (и губернской городской сети всего 132 абонента), получено из центра за это время всего лишь 25 телефонных аппаратов, положение в смысле удовлетворения требований на телефонную связь (развернувшейся и продолжающейся) хозяйственно-административной жизни губцентра и уездцентра продолжает оставаться катастрофическим. Имеющееся телефонное сообщение не удовлетворяет и третьей части минимальной потребности.

Кроме этого необходимо опять констатировать, что и имеющееся телефонное сообщение очень скверное. Установленные телефонные аппараты собраны

Ремонт телефонных сетей уездных начал первого апреля, в городских около 15 мая. Вопрос о ремонте уездных телефонных сетей обстоит несколько лучше, тормозом являлось только отсутствие проводов. Путем урезания потерявших

настоящее время значение веток и абонентских линий в отдельных бирских центрах, к разрушенной гражданской войной экономике.

Отремонтировано на телефонных сетях 173 версты линии и 507 верст проводов, при этом установлено столбов 111, заменено 91, осажено 736, вывешено 361, укреплено приставками 135, подпорами 45, рельсами 5, колонна уездных сетей 3. Эти цифры говорят определенно в каком состоянии сеть.

Остается капитально отремонтировать линии 594 версты, провода 1456 верст.

Отсутствие аппаратов и коммутаторов сильно тормозит также восстановление и уездных сетей.

Радио связь: как и была, имеется две приемных радио-станции. В Мелитополе переделана антенна поставлена выше и несколько фундаментально.

Состояние почтовой связи удовлетворительно. Были случаи загрузки Мелитопольского и Запорожского узлов, причины: в первых случаях невозможность закрыть функции вокзальной и т. конторы из за неимения соответствующего помещения, а во втором из за ограниченности помещения и невозможности расширить таковой.

Открытие при вокзальной конторы на ст. Мелитополь и расширение Запорожского ж. д. отдела крайне желательно, так как переработка и перестановка лучилась бы не менее как на 50 процентов.

Снабжение как хозяйственное, почтовое, так и техническое обстоит крайне плачевно.

С книгами и бланками вопрос обстоит катастрофически-истощаются последние скудные запасы, сохранившиеся от эвакуации и разгрома в некоторых учреждениях, которые взяты на учет и распределялись крохотными порциями.

Техническое снабжение обстоит таким образом; что линейные, например, инструменты для ремонта заготавливаются на месте через губкустром, некоторым 20 июня изготовлены только когти, столовые ножи, да щипцы к посам. Бокорезы, плоскогубцы, долоты и проч. дабы немедленно с ремонтом покупались на вольном рынке.

Из линейных материалов к 20 июня всего было получено проволоки 50 пудов 4 м.м и 650 пуд. 3 м.м. (последняя только для телефонных проводов) и ни одного столба. В Запорожской губернии, по сообщению гублеском, нет лесонасаждений, где можно было бы произвести заготовку столбов.

Из аппаратов было получено 25 телефонных и один Юля. Нужда как в телеграфных аппаратах (Мурзе), так и в телефонных (индукторных) большая.

Мастерские губкудела продолжают работать тем же усидевшим темпом, несмотря на скверное оборудование, которое удалось мелкими коз какими инструментами пополнять путем скупки на вольном рынке.

В г. Запорожье фактически приступлено к оборудованию большой губернской мастерской, так как имеющаяся крайне не приспособлена, идет ремонт и приспособление помещения, установлен нефтяной двигатель на 12 сил, работа производится губкомгоссоором.

На проф технических курсах готовят маршстов 32, надсмотрщиков 12, механиков 7, которые будут выпущены первые две категории не ранее одного месяца, а третья не ранее девяти месяцев.

Развитие связи считается с условиями идет довольно успешно.

Новые учреждения открываются по определенному плану. В первую очередь открываются в волостных пунктах, в дальнейшем развитие касается местностей бедных связью, для того, чтобы не нарушать систему в географической карте (шесть верст в дюйме) обозначены все пункты, имеющие тот или иной вид связи и пункты где предполагается открывать, которые после открытия отмечаются, так что легко следить за правильным развитием сети учреждений.

До конца 1921 года предполагено открыть еще 4 почтовых отделения, 35 вспомогательных пунктов и преобразовать из вспомогательных пунктов почтовые отделения 25. Открытие вспомогательных пунктов уже является шагом к открытию почтовых отделений, так как по плану они являются фундаментом будущих почтовых отделений.

Почта работников		Наших служащих		Наименование учреждений и указание категорий, отправлений местных, отправлений иногородней и международной и полученной иногородней и международной	БЕЗПЛАТНЫЕ				Почтовые письма	Вкладыши	Абонентский посылочный материал		
Число лет		Число лет			Письма		Почт. карточки						
1	2	3	4		Частная	Классовая	Частная	Классовая					
806	174755	479	113701	ВСЕГО	Отпр.	Местных Иногородних Международных	22691 2469212 3106	102732 316030 —	2343 123123 1474	7012 19447 —	520 8940 —	66 6125 —	32970 71630 —
					Получ.	Иногородних Международных	3392343 2978	336999 —	168138 3939	16920 —	1670 —	8665 —	39707 —
3 а													
828	181210	593	152425	ВСЕГО	Отпр.	Местных Иногородних Международных	21088 3058424 3339	577043 —	49469 72169 1386	3544 34779 —	2850 55713 —	129 8616 —	15716 97199 —
					Получ.	Иногородних Международных	2145345 2625	334600 —	43065 3116	20835 —	2663 —	4691 —	138998 —
3 а													
825	177506	600	1110252	ВСЕГО	Отпр.	Местных Иногородних Международных	7738 2659479 6014	62599 479671 —	5234 158660 3241	2942 24395 —	367 61314 3256	85 17172 —	29406 109014 —
					Получ.	Иногородних Международных	2282435 3375	340870 —	196123 4346	12130 —	3305 900	4337 1390	154603 6783
3 а													
827	177680	605	170368	ВСЕГО	Отпр.	Местных Иногородних Международных	14342 1934896 4273	50290 329472 —	3274 32728 1865	1623 21890 —	491 46220 2769	100 15184 —	24821 89161 —
					Получ.	Иногородних Международных	2142376 4120	569262 —	26002 3726	10140 —	2101 264	2870 1369	120260 64350
Всего													
827	1120505	605	612889	ВСЕГО	Отпр.	Местных Иногородних Международных	116019 3447690 24366	326632 23234973 —	21600 661415 8436	28011 115225 —	2841 294242 6710	307 168974 —	92833 422694 —
					Получ.	Иногородних Международных	15179888 14732	2219019 —	358366 15293	81119 —	31742 —	35474 2680	67436 —

НАРСВЯЗИ.

КОЛИЧЕСТВО

ТЕЛЕГРАФНЫХ АППАРАТОВ

"МОРЗЕ."

- В МИРНОЕ ВРЕМЯ
- 18 НОЯБРЯ.
- ТЕПЕРЬ
- МИНИМУМ НЕОБХОДИМО
- ПОЛУЧЕНО ИЗ ЦЕНТРА

СКОРОДЕЙСТВУЮЩИХ.

ТЕЛЕФОННЫХ АППАРАТОВ -

КАРТОГРАММА:

Жалобы, их удовлетворение и социальный состав жалобщиков

ГУБОТДЕЛ РАБОЧЕ-КРЕСТЬЯНСЬКА ІНСПЕКЦІЯ

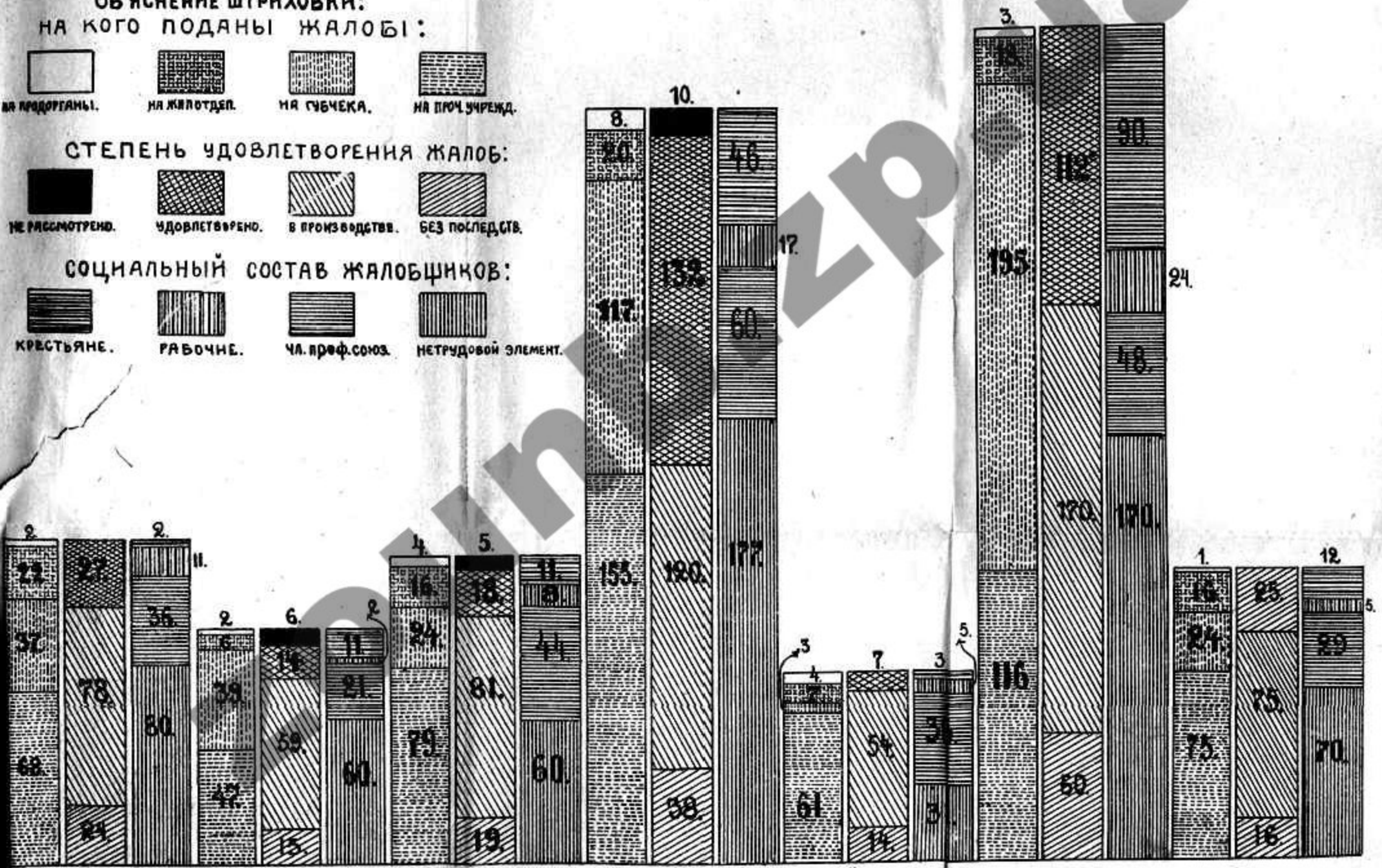
ОБ'ЯСНЕННЯ ШТРИХОВКИ:
НА КОГО ПОДАНЫ ЖАЛОБИ:

СТЕПЕНЬ УДОВЛЕТВОРЕННЯ ЖАЛОБ:

СОЦИАЛЬНЫЙ СОСТАВ ЖАЛОБЩИКОВ:

ДОКЛАД

**о деятельности и состоянии Запорожского Губернского
отдела Коммунального Хозяйства.**

ОБЩИЙ ПОД'ОТДЕЛ.

Секретариат.

Общей п/о губкомунхоза был организован и работает без перерыва с ноября 1920 года. Работа его сосредоточена в двух секциях: а) секретариате и б) бюджетно-финансовой.

Секретариат ведет работой по фиксированию деятельности всех под'отделов и коллегии губкомунхоза.

В числе важнейших вопросов, рассмотренных и утвержденных коллегией за февраль м-ц, следует отметить: вопрос об 1) открытии ремонтной мебельно-столярной мастерской, 2) о снабжении электрической станции отопительными и смазочным материалом, 3) об обезпечении земпод'отдела посевными и другими материалами, 4) о распределении коммунальных земель под огороды, 5) об открытии ряда предприятий и проч.—В марте был разрешен вопрос о передаче механической пекарни в эксплуатацию ЕПО, о сооружении на городской электрической станции газогенератора, приспособленного для топки дровами, об отводе на остр. Хортица помещений для устройства домов отдыха для рабочих и проч. Вопрос о признании принципа бесплатного отпуска советским учреждениям и всем трудящимся гражданам воды и электрической энергии, был разрешен в апреле. Коллегией было посвящено особенное внимание вопросу обулучшения коммунального хозяйства на острове Хортице в деле снабжения последнего живым и мертвым инвентарем и обезпечение продовольствием и одеждой работников коммунхоза. Для этого были командированы специальные сотрудники в Москву за проз-и спец одеждой.

Кроме того, в течении отчетного периода, коллегией рассматривались вопросы более или менее важного характера, требовавшие участия коммунхоза.

Кассовая деятельность Коммунхоза.

За отчетное время кассовая деятельность коммунхоза заключалась в следующем:

ПОСТУПИЛО:

От губфинотдела	руб. 104 020.762
• арендных статей	26.287 872
• базарного сбора	39.095.750
• ассенизационного обова	5.787.680
• предприятий	2.673.336.16
• разных доходов	2.277.092
• разных лиц и учреждений	217.765.75
• разных поступлений	4.906 165

Итого 185.301.392.91

ИЗРАСХОДОВАНО:

Сдано в губфинотдел	руб. 66.763.612.50
Содержание губкомунхоза	20.472.683.20
Благоустройство города	8 760.740
Содержание предприятий	16.974.706.15
Общественное призрение	911.940
Медико-санитарные расходы	1.667.500
Содержание имущества	1.425.756
Под отчет	30.389.511
Разные выдачи	32.389.511
Содержание пожарной команды	5.016.980
Гуляйпольскому и Токмакскому укомунхозам	1.500.000
Ореховскому коммунхозу	3.000.000
Погребение умерших	2.363.325
Оставалось в кассе	770.700

Итого 185.301.392.91

В июле месяце, бюджетно финансовая часть, утяго положение, что вопрос о существовании на собственные средства снова стал перед коммунхозом, — представила доклад о финансово-экономическом положении губкомунхоза, в котором высказала то соображение, при котором, при выяснении доходной части бюджета, следует наречь все внимание на арендные статьи. При чем сметные статьи доходов составлены исключительно на срок — 3 месяца; основой в это соображение легло общее хозяйственное положение, при котором существует прогрессирующий рост цен.

Касаясь расходной части бюджета, следует указать, что согласно смете на 1921 год, расходы на ближайшие 3 месяца (июль-сентябрь,) какие имелись в виду при составлении доклада, предполагаются в сумме около Р. 200.000.000; за вычетом около Р. 30.000.000 расходов по содержанию предприятий, которые должны в настоящее время покрывать свои расходы без дефицита,—получается расход в сумме около Р. 170.000.000.

Недостаток сухого фуража и зерна на складах продорганов и необходимость приобретения такового по вольным ценам для прокормления городских лошадей и скота, заставило увеличить расходную часть бюджета до Руб. 300.000.000.

Предполагаемый доход губкомунхоза выражается в сумме Руб. 500.000.000 за три месяца, и составляется из следующих статей:

А) Арендные статьи Руб. 267.685.000

В число этих статей входит доход от лавок, лабазов, мест, помещений и проч., помещающегося на базах.

Б) Базарный сбор Руб. 90.000.000

Базарный сбор составляется из доходов, взимаемых за привозимые с.х. продукты и выносимы продукты и товары.

В) Городские весы и лабазы при них Руб. 1.500.000

Г) С извозного промысла " 28.500.000

Д) С остр. Хортица. " 90.000.000

Е) За торговые помещения в муниципализированных домах " 10.000.000

Ж) Случайные доходы " 12.315.000

ИТОГО 500.000.000

Таким образом, предвидится излишек доходов над расходами в сумме около Руб. 200.000.000 за три месяца, каковые полностью должны поступить в распоряжение губисполкома.

Хозяйственно-заготовительный ПО.

Конструкция и штат хоз-заготовительного п/о определены после ряда совещаний и переговоров представителей губкомунотдела с представителями Комгоссоора, ГВИДА и Совнархоза.

Как хозяйственный, этот п.о. должен обслуживать все мелкие ремонты муниципализированных помещений, всех сову учреждений и помещений, занятых воинскими учреждениями, а также и ремонт частновладельческих домов, если по тем или иным причинам владельцы их не поддерживают помещения, еще годного для жилья, в должном порядке; последней мерой готовится постепенный переход от частного владения к муниципализации.

Как заготовительный аппарат, п. о. главной своей заботой ставит снабжение всех коммунальных предприятий необходимым для них минеральным топливом, смазочными маслами необходимыми орудиями, инструментами, бельем и сырым материалом для производства фабрикатов и коммунальных мастерских, древесным и минеральным топливом всех сову учреждений и населения, и сухим и зерновым фуражом для лошадей коммунальных обозов и племенного рогатого скота, получая все эти материалы из складов местных центральных заготовительно-распределительных учреждений.

По истечении небольшого количества времени после возобновления работ п. о. выяснилось, что общие условия работы и наличие материала, заставляють из'ять дело заготовки и снабжения топливом из ведения отопочной секции. — Вес аппарат был таким образом передан в Гублеском.

Недостаточная обеспеченность опродкомгуба фуражем и зерном, заставила прибегнуть п. о. к приобретению названных продуктов на вольном рынке.

В течении отчетного периода работа п. о. заключилась в следующем:

Все внимание было направлено в сторону достаточного и нормального поступления минерального и древесного топлива в г. Запорожье. Для этой цели были направлены сотрудники в Харьков и Донбас для обеспечения предприятий коммунального хозяйства предоставленными в его распоряжение вагонов и цистерн. Была доставлена специально для электро-станции цистерна с мазутом в количестве 643 пудов. Невозможность обеспечить станцию нефтяными грузами, заставила пустить электрическую станцию исключительно на мазут.

Были приняты меры к получению вагона антрацита от Учпрофсожа Екатерининского района в обмен на древесное топливо. Кроме того из мельницы № 7 коммунального получила 300 пуд. отсевного антрацита.

Несмотря на интенсивную работу в области установления правильной организации гужевого транспорта в городе и уезде, все не связать наладить не удалось, так как этому препятствовало нормальное доставление фуража. Для достаточного обеспечения лошадей и рогатого скота кормовым довольствием, было исходатайствовано свыше 100.000 рублей для приобретения такового по вольным ценам.

Март. Было получено из Харькова 1136 пуд. нефти и 93 нефтепродукта. — Тяжелое положение с прокормкой лошадей и скота заставила вновь прибегнуть к приобретению фуража на вольном рынке, для каковой цели получено ассигновкой 600.000 руб.

В апреле месяце розысканы и приобретены материалы для мелкого ремонта и нужд обоза. Для электро-станции приобретено 1000 пуд. дров, 400 пуд. антрацита, 200 пуд. нефти.

В мае была выпущена из ремонта моторная лодка, изготовлены 4 бочки для ассенизационного обоза. На Екатерининских мастерских приобретены дымогарные трубы для изгороди бульваров. Для парикмахерских из Харькова привезены материалы для технических надобностей.

Общее количество домов	Количество муниципализ. домов			Комнат в муниципализ. домах			Количество муниципализ. номер.			Количество печей	
	общее	исправ.	неиспр.	Общее	исправ.	неиспр.	Общее	исправ.	неисправ.	Общее количество печей в мун. домах.	
4669	137	122	15	1857	1727	130	30	25	5	832	400

Количество домов с голландскими печами.	Количество муниципализ. домов, занятых совучрежд.
118.	25

Работа непрерывно шла в направлении по учету и распределению жилищных помещений города. Были взяты на учет дома бежавшей буржуазии. Конфликтной секцией жилподотдела все недоразумения были выяснены, и к данному времени всех муниципализ. домов имеется 137. Часть которых находится в разрушенном или полуразрушенном состоянии. Не имея строительных материалов и рабочей силы для приведения их в жилой вид, по вынужден был передать часть этих домов жилищной комиссии 11 участка Южной ж. д. и Союзу строительных рабочих, которые своими средствами отремонтировали переданные им дома для жилья. Остальные дома были переданы советским и воинским учреждениям, которые приспособили помещения для своих нужд.

К июню м-цу закончена организация районных и домовых комитетов.

Налаженность работы жил подотдела сказывается на следующем факте: прибывший в город № Конкорпус, а впоследствии № стрелковая дивизия в течении одного дня были размещены по квартирам со всеми своими частями.

Земельно-Хозяйственный Под'отдел.

В распоряжении губкоммунотдела находится в городской черте 1970 десятин земли, на остр. Хортица и на правом берегу Днепра 725 десятин. Вся городская земля распределена между трудящимся населением города под огороды. Население в начале было приглашено к регистрации; работа была выполнена по в кратчайший срок. На основании особого постановления, весь собранный материал был передан в огородную комиссию, вместе с которой по произвел работу по распределению земли между рабочими коллективами, общественными организациями, коллективами совслужащих. В настоящее время вся земля эта находится под посадной и посевом огородных овощей.

Часть земли остр. Хортица, постановлением коллегии, отведена для устройства показательного хозяйства, молочной фермы и для ведения племенного свиноводства, птицеводства, пчеловодства и садоводства. Весенние и летние м-цы были посвящены подотделом на поднятие хозяйства остр. Хортица на должную высоту. В феврале м-це были приняты подготовительные меры, приглашена охрана, рабочая сила, материалы, скот; были получены средства и продовольствие для обеспечения рабочих. В марте устанавливается телефонная связь острова с коммунхозом. Приобретается 99 овец, 4 дойных коровы, 7 тельных, 2 свиньи (для племенного рассадника, 14 голов мертвого скота и проч.) Кроме того, получена также сеялка, несколько плугов, борон и проч. Приобретено также свыше 20 лошадей. К 1 апреля удалось вспахать и засеять 25 десятин земли. В течение апреля м-ца засеяно злаками и отведено под огороды 44 д. 200 кв. саж. Кроме того отведены специальные парники, в которых культивируются редкие земляляры огородов и садов. Благодаря принятым мерам, вспахана и засеяна также земля (125 дес.) в окрестностях города. В мае засеяно также несколько десятин бураками, огурцами, помидорами, кавунами, подсолнухами и проч.

Для случного пункта приобретены 4 племенных бугая.

Под'отдел благоустройства и коммунальн. предприятий.

Коммунальная баня.

Принятая от частного предпринимателя, баня была отремонтирована в самом спешном порядке и начала функционировать в конце января 1921 года, вполне снабженная самой необходимой для мытья посуды и необходимыми приспособлениями. В марте и апреле за 26 дней работы было пропущено 33511 человек; в мае и июне 8896 чел., за шесть дней работы. Отсутствие дров заметно отражается на правильной работе бани.

Мастерские.

Открытые для обслуживания нужд служащих и рабочих коммунального хозяйства сапожная, часовая и парикмахерская мастерские работали в отчетный период очень слабо, из-за отсутствия кожи, ниток, белил и проч. За все время сапожная мастерская починила 200 пар ботинок и изготовила 48 пар новых, чем была оказана громадная услуга служащим и рабочим. Недостаток починочного материала и орудий сказался на работе часовой мастерской, которую решено ликвидировать. В ближайшем будущем начнет функционировать коммунальная парикмахерская мастерская, в распоряжение которой отпускаясь необходимые предметы для приобретения инструментов, мыла и бритв.

Городская скотобойня.

Городская скотобойня перешла в ведение Опродкомгуба, а ветеринарная секция, руководившая работами на бойне, занята осмотром предназначенного для убой скота, осмотром больных военных и хозяйственных лошадей, регистрацией дойных коров, осмотром на базарах мясных продуктов извлечения больных животных. За январь-июнь осмотрено 134 головы крупного рогатого скота, 299 овец, 298 свиней, 850 лошадей и 288 дойных коров. При осмотре лошадей обнаружено и выделено для лечения около 70 больных.

Работа подотдела заключалась также в подписании строительных материалов для ремонта помещений мостовых и оборудованию ряда предприятий коммунального хозяйства. С февраля было установлено наблюдение за работами по ремонту паровой переправы у села Разумовки; в конце февраля паровая переправа через Днепр начала функционировать, и в апреле была установлено регулярное сообщение с правым берегом Днепра.

Гидрологической подкомиссией приступлено к собиранию картографических материалов по губернии и к копированию карт уездов губернии.

С марта началась работа по обследованию зданий на предмет подписания строительных материалов для неотложных нужд военных и гражданских учреждений. Начаты мостовые работы по Возьманьей улице (Шенквизе). Во второй половине марта приступлено к ремонту мостовых также на Базарной, Еккери-носламской и Низольневской улицах. На Южной ж. д. станция произведен частичный ремонт моста. В апреле ремонтируются тротуары на Соборной улице; в июле-августе производится работ по ремонту Александровской улицы.

С возобновлением строительного сезона, в городе и ближайших селах производятся мелкие ремонты.

Работа ассезманского обода протекает вполне нормально; в настоящее время обод состоит из 10 бочек при 14 лошадей. За отчетный период вывезено 4163 бочки фекальных масс и с канализационных колодцев и выгребных ям. В феврале и марте месяцах производилась также уборка салых животных. С мая приступлено также к очистке города от мусора. Работа в этом направлении тормозится недостаточностью лошадей и подвоя.

Пожарный подотдел.

Для проведения в жизнь предупредительных и оборонительных пожарных мероприятий в городах, селах и деревнях Запорожской губернии был организован в декабре м-це пожарный п.о. который учредил должности уездных пожарных инспекторов, на обязанности которых лежит выяснение состояния пожарной охраны той или иной местности; инспекторам же поручается организация пожарных дружин. Особые пожарные инспектора привлекаются также к фабрикам, заводам, мельницам и промышленным предприятиям. Организация пожарной охраны и пожарных выполняема пока в отношении городов Запорожья на 9 гос. заводе Дека, реорганизована пожарная команда. В феврале м-це на автомастерской был получен для 1-й пожарной части один автомобиль; приступлено к организации второй пожарной части. В марте м-це заканчивается организация 3-й пожарной части и ремонт из рогов пожарного автомобиля для второй части. В течении апреля и мая производился ремонт моторной лодки, приспособленной для оказания помощи на воде. С марта м-ца осматривались заводы, фабрики и предприятия на предмет выяснения пожарной охраны и правильности установки приборов отопления. Всего за отчетный период было локализовано свыше 20 пожаров.

Похоронный подотдел.

Все три кладбища (два христианских и одно еврейское) находятся в ведении похоронного п.о. губкомунхоза. Похороны производятся по распоряжению п.о. в заранее подготовленных могилах, за изготовление которых уплачивается с июня м-ца по 3600 рублей. В феврале м-це приступлено к учету имущества имущества погребальных принадлежностей в похоронной конторе. В марте выработывается общее положение о порядке гражданских похорон на всех кладбищах города и о порядке управления кладбищами. С апреля м-ца производится работа по расчистке кладбищ, осмотру и ремонту помещений на последних и к организации транспорта трунов.

Информационно-инструкторский инспекторский п.о.

Работа п.о. протекала в снабжении укомунотделов необходимыми инструкциями и информацией; на ряду с этим, п.о. ведал также работой в области инспектирования работы комунотделов уездных городов губернии. Были организованы укомунотделы в Мелитополе, Бердянске, В. Токиаке и Гуляйполе с рядом необходимых подотделов. Общее положение губернии стояло в исключительно неблагоприятные условия работу жилищных п.о. Связь губкомунхоза с укомунотделами происходила при посредстве п.о. который сообщал о тех или иных нуждах на местах. С включением в состав Запорожской губернии Николая и

Тем не менее (уведомление губотдела управления от 6 марта за № 385,) задача подотдела значительно расширилась; между тем красной нитью в работах п.о. проходила недостаточное количество работников, что естественно отразилось на общем ходе дела. В первой половине мая п.о. был занят сводкой всего материала о деятельности губкомунотдела за первые м-цы года и систематизацией всего материала для совещания заведывающих укомунотделами (которое по некоторым причинам не состоялось.)

Общим недочетом в работе является отсутствие достаточного количества работников, которых можно было бы использовать в качестве инструкторов на местах. Текущая работа п.о. заключается в составлении регулярных сводок о работах отделов Запорожья направляемых в Наркомвнудел и в деятельности, вытекающей из самого положения существования подотдела.

zoupb.zp.ua

В О Д О П Р О В О Д.

Оглавление

	КОЛИЧЕСТВО			ВЫРАБОТАНО ВЕДЕР ВОДЫ				
	Водоразборных буюк	Водопроводов	Водопров. труб (протяжение)	Феврал.	М а р т	Апрель	М а й	И ю н ь
	5	В квартирах 67 Во дворах 867	31 верста 120 сажень	1.681.000	1.256.000	1.270.000	3.277.000	4.010.000

Городской водопровод работает отпускаемой электростанцией энергией. За январь—июнь выпущено 14.646.000 ведер воды. При водопроводной станции имеется собственная мастерская, которая обслуживает все нужды водопроводной сети по прокладке, исправлению магистралей и ремонту подворных, комнатных водопроводов и водопроводных буюк. До апреля 1921 года вода населению и учреждениям подавалась платно, по цене — 320 руб. за 1000 ведер; с апреля по июль бесплатно. В настоящее время когда городские предприятия должны существовать на свои средства, вновь устанавливается плата в таком размере, чтобы окупить себестоимость работы и содержание станции. Из водоразборных буюк вода будет пускаться бесплатно.

В феврале месяце особой комиссией признано необходимыми установить при городских двигателях — локомотивах, как наименее требовательных к роду топлива.

ГОРОДСКАЯ ЭЛЕКТРИЧЕСКАЯ СТАНЦИЯ.

Месяцы	(КИЛОВАТТ ЧАСЫ)						
	Всего выработано	Средняя ежеднев. выработка	На нужд станции	Для уличного освещения	Для освещения абонентов	Для моторов и водопроводов	На потерю в сети
Февраль	28.957	1.040	853	не было	9.774	14.000	3.430
М а р т	40.600	542	16.280	"	9.774	14.000	3.585
Апрель	24.300	с в е д е		н и я н е п о л у ч е н ы.			
М а й	51.200	1.705	1.200	484	7.054	10.3000	6.200
И ю н ь	61.600	—	1.000	130	17.940	35.140	7.400

При достаточной обеспеченности топливом и смазочными маслами, станция работает четырьмя газогенераторами, и на случай порчи какой либо из этих машин — имеется „Дизель“. Общая мощность машин 360 сил. В начале года в марте м-це станция, не имея никакого запаса минерального топлива и смазочных масл. Приходилось довольствоваться займами ввнутри, кокса, нефти, керосина, и слезофта в разных учреждениях города, у заво-

В О Д О П Р О В О Д.

Оглавление

	КОЛИЧЕСТВО			ВЫРАБОТАНО ВЕДЕР ВОДЫ				
	Водоразборных буюк	Водопроводов	Водопров. труб (протяжение)	Феврал.	М а р т	Апрель	М а й	И ю н ь
	5	В квартирах 67 Во дворах 867	31 верста 120 сажень	1 681.000	1 256.000	1 270.000	3 277.000	4 010.000

Городской водопровод работает отпускаемой электростанцией энергией. За январь—июнь выпущено 14.646.000 ведер воды. При водопроводной станции имеется собственная мастерская, которая обслуживает все нужды водопроводной сети по прокладке, исправлению магистралей и ремонту подворных, комнатных водопроводов и водопроводных буюк. До апреля 1921 года вода населению и учреждениям подавалась платно, по цене — 320 руб. за 1000 ведер; с апреля по июль бесплатно. В настоящее время когда городские предприятия должны существовать на свои средства, вновь устанавливается плата в таком размере, чтобы окупить себестоимость работы и содержание станции. Из водоразборных буюк вода будет пускаться бесплатно.

В феврале месяце особой комиссией признано необходимыми установить при городских двигателях машин — локомотивах, как наименее требовательных к роду топлива.

ГОРОДСКАЯ ЭЛЕКТРИЧЕСКАЯ СТАНЦИЯ.

Месяцы	(КИЛОВАТТ ЧАСЫ)						
	Всего выработано	Средняя ежеднев. выработка	На нужд станции	Для уличного освещения	Для освещения абонентов	Для моторов и водопроводов	На потерю в сети
Февраль	28.957	1.040	853	не было	9.774	14.000	3.430
М а р т	40.600	542	16.280	"	9.774	14.000	3.585
Апрель	24.300	с в е д е		н и я н е п о л у ч е н ы.			
М а й	51.200	1.705	1.200	484	7.054	10.3000	6.200
И ю н ь	61.600	—	1.000	130	17.940	35.140	7.400

При достаточной обеспеченности топливом и смазочными маслами, станция работает четырьмя газогенераторами, и на случай порчи какой либо из этих машин — имеется „Дизель“. Общая мощность машин 360 сил. В начале года в марте м-це станция, не имея никакого запаса минерального топлива и смазочных масл. Приходилось довольствоваться займами втроятого, кокса, нефти, керосина, и слезофта в разных учреждениях города, у заво-

Губвоенкомат.

СТРОЕВАЯ ЧАСТЬ

Общий отдел.

Работа общей канцелярии, а равно канцелярская работа прочих отделов Губвоенкомата велась в трудных условиях в особенности первые месяцы полугодия, когда еще Губвоенкомат находился почти в стадии формирования и везде ощущалась полная неналаженность работы. Отсутствовали опытные ответственные должностные лица и канцелярские работники. Отсутствовали технические средства, предметы канцелярского имущества, книги отчетности и проч. необходимых канцелярские принадлежности, но с постепенным приобретением такового, работа налаживалась и в конце полугодия оказалась вполне на должной высоте. Благоприятные результаты оказались от реорганизации Губвоенкомата, когда штат сотрудников сравнительно сократился, но дана возможность улучшить качество последних. Последняя реорганизация закончена к 1 июля сего года.

Учет личного состава сотрудников приведен в полный порядок и ведется в точности. Вся текущая переписка выполняется своевременно в течение 2-3 дней. Срочные донесения представляются своевременно. Проект приказов ведется ежедневно. Приказов по комиссарниту в проекте 184, по войсковым частям 188. В виду невыполнения полиграфическим отделом всех заказов, все приказы еще не отпечатаны. Входящих бумаг за первое полугодие, зарегистрировано 6700, исходящих—7246. Получено проездных документов 1300, израсходовано 434. На первое января состояло сотрудников по списку и на лицо 134 человека, на 1 июля с. г. по списку 168, на лицо 136, в том числе комендантское управление и местная команда.

Хозяйственный отдел.

В 1-м полугодии получено всего денежных сумм—53.012.821 руб. 17 к., из которых жалованья—5.079.747 руб., путевое довольствие—1.888.356 руб., канцелярские и хозяйственные расходы—38.438.703 руб., хозяйственные надобности 300.000 руб., перевозка военных грузов—1.330.000 руб., борьба с дезертирством—200.000 руб., по сбору оружия—50.000 руб., ковка и лечение лошадей—373.710 руб., разные расходы—5.352.305 руб. 17 коп. Израсходовано жалованья 4.520.799 руб., путевое довольствие—1.888.356 руб., канцелярские и хозяйственные расходы—36.786.962 руб., ковка и лечение лошадей—371.791 руб., разные расходы—5.351.145. руб. 17 коп.

Всего израсходовано—50.449.053 руб. 17 коп., в остатке на июля денежных сумм—2.563.968 руб.

Вещевого довольствия получено: шинелей 23, гимнастерок 36, шаровар 35, ботинок 86, натальных рубах 157, кальсон 98, телогреек 7, летних портянок 29, каковое количество роздано сотрудникам Губвоенкомата и составляет

лишь 20 проц. потребного количества.

На довольствии на 1 января состояло 190 человек, зачислено на довольствие в течение полугодия 628 человек, исключено 531 человек состоит на 1 июля 305 человек. Отчетность по всем видам довольствия налажена и поставлена на должную высоту.

ОТДЕЛ СНАБЖЕНИЯ.

Общая часть.

За первую половину 1921 года деятельность общей части заключалась в инспектировании ответственных работников уездвоенкоматов и составлении дополнительных смет для губвоеннабаса, военно-трудовых лесоаготовительной дружины и др. учреждений.

После же февраля месяца была выполнена большая часть смет на приобретение канцелярских принадлежностей. Подведомственные части были снабжены всем необходимым, а именно: бумагой, карандашами и прочими канцелярскими принадлежностями, а также и перевозочными документами. Полученные из округа приказы рассмотрены и руководящие были отданы в приказе по войсковым частям. Была назначена комиссия и произведена проверка правильности прихода и расхода перевозочных документов. Приняты были меры к правильному учету одоков в подведомственных частях и учреждениях и о предоставлении требуемых сведений по табели срочных допослений в указанный срок. Сведения хотя и поступали, но с большим опозданием. Поступило входящих бумаг с 15 апреля по 1 июня с. г. с № 1077 по № 3903, т. е. 2825, а исходящих бумаг выдано было с № 1518 по № 3231, т. е. 2278 шт. За отсутствием сотрудников в общей части был полный застой. Проект приказов отдела снабжения ведется с большим опозданием. Сведения о числе людей, лошадей и одоков подведомственные части представляют с большим опозданием, а другие и совсем не представляют, хотя и были даны неоднократно распоряжения, что затрудняет представление в штаб округа.

Военно-Хозяйственная часть.

Из поступающих в массовом количестве требований от разных частей, рассмотрено, проверено и удовлетворено 430 денежных требований. Невыполненных бумаг по каким либо причинам совершенно нет. Заведомы и ведется дела денежного делопроизводства с № 1 по 29. Денежные требования выполнялись без задержек, т. е. на другой день после тщательной проверки, требования составляемые не по фирмам и к коим не прикладывались документы на основании коих требовались деньги, возвращались частям с соответствующими указаниями на приказы и законоположения. Разная переписка с уездвоенкомами различного характера исполнялась своевременно и на всякие запросы делались указания на основании существующих приказов и законоположений. За период с 1 января по 1 июля с. г. на денежном довольствии состояли следующие части: 1., Губвоенкомат, Запорожский уездвоенкомат, Мелитопольский, Вердицкий, Гуляйпольский, Вольше-Техинский, губвоеннабас, управление Александровского водного транспорта-участка, губкомхоз и уездкомхоз, Запорожская губкомвойная команда, Мелитопольская конвойная команда, Вердидская конвойная ко-

инда, 58 Запорожские пешотные подготовительные курсы состава, 84 Бердянские пех. подготовительные курсы состава управления коменданта ст. Александровск, 45 авто-броневой отряд, бронепоезд № 4, передогоосклад 4 армии, в эксплуатационная техн. рота связи ХВО отряд особого назначения при особом отделе 3 корпус, головная инженерная база 4 армии, 107 отд стр. батальон ВЧК при Запорожской Губчека, отдельный стр. батальон при Запорожской губчека, а также состоит на обочно-вещном довольствии 96 и 65 военно-трудовой стр. дружин.

Все кредиты для вышеуказанных частей переводились своевременно за исключением кредитов для курсов, кои округ переводил кредиты в мизерном количестве, кои часто не хватало и требования курсов лежали без исполнения, ожидал проработки извещения об открытии кредитов. По табели срочных доносений все исполнялось во время и доносилось строго к установленному сроку. Задержанных требовательных ведомостей на денежные довольствие не было. Формировались в апреле месяце Гуляйпольской и Больше-Токмакской уездных комиты, кои были снабжены денежными средствами по установленному законоположению, а также снабжены всеми приказами и инструкциями по ведению денежной отчетности.

БУХГАЛТЕРИЯ.

Ведение бухгалтерии и ее отчетности велось вполне правильно и аккуратно.

Переписка по части бухгалтерии исполнялась своевременно.

Срочные доносения центру, т. е. в округ, также доносились и посылались строго руководствуем сроками представления таковых. Что касается сличительных ведомостей, то таковые в момент составления настоящего доклада — не возвращены в губфинотдел, но посланы туда за все время сего периода. Кредиты запрашивались по мере надобности, но округ не удовлетворял полностью потребности кредитов в достаточном количестве, как например кредит по путевое довольствие на 700.000, а переведено только 300.000, что не покрывает даже произведенного перерасхода, такая же картина и с курсантами состава — запрошен кредит на жалованье 1.200.000, а переведено только 600.000 руб., что также не покрывает произведенного перерасхода.

Вещное делопроизводство

Работа велась удовлетворительно, хотя не комплект сотрудников ощущается и теперь. Табеля срочных доносений исполнялась аккуратно и в срок.

Было затребовано с округа обмундирование в январе месяце для сотрудников: Гвнд, Рки, Хво и конн. команд, в феврале месяце было затребовано из округа обмундирование для 96 военно-трудовой дружин, удовлетворен губкомдел сапями и упряжью, организованные комиссии по закупке сапий и упряжи закупила в Запорожской губернии сапий 131, хомутов 38, шлей 200, постромок 8, рашейников 200, возжей 112, уздечек 157, борок 21, дышел 18, а в последних числах февраля было сделано распоряжение о прекращении закупки сапий (предписание округа за № 11165.)

В марте месяце из полученных по нарядам Окрхозупра за №№ 3686 и 2687 обмундированная удовлетворены более нуждающиеся сотрудники губвоенкомата и подведомственные ему части. Удовлетворена снаряжением Запорожская конвойная команда. Из числа отпущенных по нарядам Окрхозупра из Кременчугского губвоенсклада потребовано было обмундирование для губвоензавеса, 96 трудовой стр. дружины, 65 лесозаготовительной дружины, но предназначено только к отпуску 200 шт. летних шаровар и 200 пар ботинок. (телеграмма окрхозупра № 6171.) Для выдачи таковым от утилизации при совнархозе была составлена комиссия и все погодыне обмундирование сделано в отдел утилизации. В период с 1 апреля по 1 июня было обращено всеобщее внимание на удовлетворение частей и учреждений, имевшихся в распоряжении отдела снабжения обмундированием, каковое в то время имело в следующем количестве: шинелей 150, летних шаровар 72, гимнастерок 100, голотрена 100, пачальных рубаш 100, всадных боти 1096, панталочек 1000, фуражек 28, ботинок 100 пар и летних носков 396 пар. Такое незначительное количество обмундирования было распределено почти равными красноармейцам следующих частей: кавдивизион комбезаможницко, губвоензавесу, губвоенпродснабу, 65 лесозаготовительной дружины, 96 трудовой дружины, предтранспорту при биредкомгубе, кавотраду при губкомдесе терполку и запорожской конвойной команде.

Удовлетворены формировавшиеся в то время Больше-Токмакский и Гуляйпольский уездкоматы обозом и упражью. Обмундирование получалось из округа в очень ограниченном количестве и удовлетворить потребности частей и учреждений полностью не представлялось возможным, так как отдел снабжения получал из округа обмундирование очень редко и в малом количестве, а частей состояло на довольствии очень много так и приходилось удовлетворять всех по мере возможности, а не в порядке требования полностью.

Ветеринарная часть.

Деятельность ветеринарной части главным образом регулировалась ветеринарной помощью. Консультату Запорожского гарнизона в первую очередь путем визитации неблагополучных частей ветерачем ветфельдшером для поручений, всего таких визирований было при этом выделено сапных 83 и подарительных по сапу лошадей, пристрелено 76 и освобожденных 37. Лошади с хирургическими и терапевтическими заболеваниями направлялись из мелких частей, имеющих своих ветпунктов в организованную при субкомзавесе гарветамбулаторию.

Далее ветеринарная помощь регулировалась перераспределением ветперсонала главным образом за счет ветперсонала губвоензавеса.

Борьбой с сапом, принявшим большие размеры, в 58 лех. курсх руководила непосредственно ветчасть губвоенкомата.

Далее по требованию ветчасти губвоенкомата из округа прибыла 1. ветврач и 13 ветфельдшеров, так что к 1 июля состояло 17 ветфельдшеров и 3 ветврача.

Такое количество ветеринарного персонала можно считать вполне достаточным, но ветеринары слабо оборудованы. Ощущалась острая потребность в гарнизонной аптеке, которая не была удовлетворена. В смысле дезинфекций неблагополучных по салу помещений гарнизона все потребности эти удовлетворялись 16 дезинфекционным отрядом. Медикаментами части подведомственные губвоенкомату снабжались ветеринарным управлением округа.

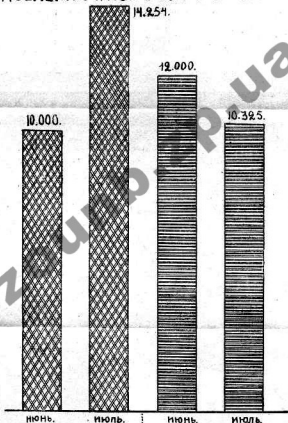
В последнее время произведена демобилизация ветеринарного персонала по распоряжению округа: Ветерачи уволены по 1880 г., а ветфельдшера по 1883 г.

zoupb-zp.ua

Деятельность Запорожского Губвоенкомата
за время с января по 1^е августа 1921 г.

„УЧЕТ ПОВОЗОК ПРИНАДЛЕЖАЩИХ НАСЕЛЕНИЮ И КОНСКОЙ УПРЯЖИ“

июнь. июль. ПРИНЯТО НА УЧЕТ ПОВОЗОК ПРИНАДЛЕЖАЩИХ НАСЕЛЕНИЮ.

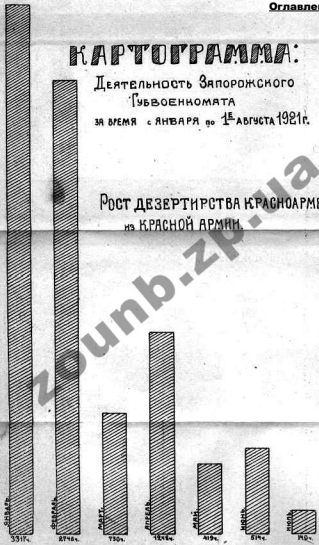
июнь. июль. ПРИНЯТО НА УЧЕТ КОНСКОЙ УПРЯЖИ.

КАРТОГРАММА:

Деятельность Запорожского Губвоенкомата

за время с января по 1^е августа 1921г.

Рост дезертирства красноармейцев из Красной Армии.

КАРТОГРАММА:

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ЗАПОРЖСКОГО
ГУБВОЕНКОМАТА.

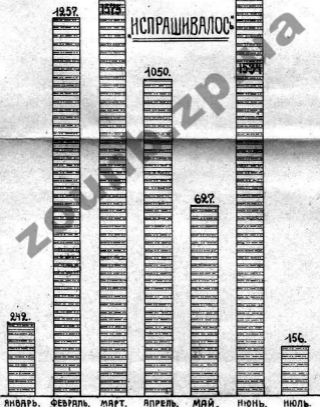
ЗА ВРЕМЯ с ЯНВ

АРЯ по 1^Е АВГУСТА

1921 г.

„ВЕЩЕВОЕ
ДОВОЛЬСТВЕНЕ.“

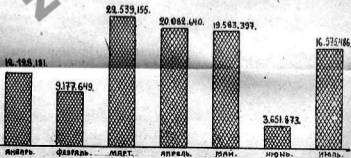
ИСПРАШИВАЛОСЬ

КАРТОГРАММА.

Деятельность Запорожского Губвоенкомата
за время с января по 1^е августа 1921 г.
„ДЕНЕЖНОЕ ДОВОЛЬСТВЕНЕ.“

„ВЫДАНО“.

КАРТОГРАММА:

Деятельность Запорожского губвоенкомата
за время с января по 1^е августа 1921г.
„ДЕНЕЖНОЕ ДОВОЛЬСТВИЕ“

81.466.090.

79.630.000.

„ОТПУЩЕНО“

39.111.822.

14.177.790.

2.912.790.

1.527.790.

0.0.

ЯНВАРЬ.

ФЕВРАЛЬ.

МАРТ.

АПРЕЛЬ.

МАЙ.

ИЮНЬ.

ИЮЛЬ.

КАРТОГРАММА:

Деятельность Запорожского
Губвоенкомата.

за время с января по 1^е августа 1921г.

50095.

„УЧЕТ ЛОШАДЕЙ“

масло	1 п. 8 фун.
табак	33 $\frac{1}{4}$ л.
спичек	49 коробков.
За май 59 семьям: мыла	16 $\frac{1}{2}$ фун.
кофе	24 $\frac{1}{2}$ фун.
сахару	1 п. 23 фун.
соли	3 п. 27 фун.
табаку	3 фун.
галет	8 фун. 76 зол.
спичек	100 коробов.

186 пострадавшим от контр революция выдано мануфактуры	2349 арш.
27 роженцам	317 арш.
Социальной помощи 184 лицам	1294.
Зачислено на усиленное питание с марта по 1 июня	126.
Обеды выдано за май месяц 325 порций	18 семейст.

Социальная помощь Бердянского уособса.

Всего в вышеуказанный п'отдел поступило 305 заявлений с просьбой о выдаче того или другого рода пособий; из этого общего числа 321 заявлению отказано; с другой стороны за наименее присланным, с другой стороны сообразуясь с материальным положением престолов.

По 2730 заявлению назначено пособие, из этого назначено и выдано денежным пособием 518.000 руб. и выдано мануфактурой 5778 аршин.

Социальная помощь Больше-Токманского уособса.

В виду того, что в п'отделе социальной помощи не имелось работников, все дела по вышеупомянутому п'отделу, производились столом снабжения. Лишь 26 мая был назначен заведующий, который принял дела п-о и дела Помощника.

Поступило заявлений	284.
Удовлетворено	177.
выдано мануфактуры на рубати	
и платья	1080 арш.
выдано мануфактуры на брюки 3 $\frac{1}{2}$ арш.	
заготовок мужских	4.
„ иetek по 200 ард. 35 катуш.	
заготовок дамских	7.
„ стенок	7 пар.
„ задников	6 пар.
„ заготовок	22 пар.
„ подошвы	5 пар.
„ мужских рубак	4 шт.
„ брюк	1 шт.

выдано дамских кофточек	5 шт.
„ юбок	1 шт.
„ свитертей	1 шт.
„ простынь	1 шт.
„ подушек	1 шт.
„ платков головных	1 шт.
„ „ носовых	2 шт.

Под'отдел социальной помощи Гуляйпольского уособса.

Поступило заявлений	1532
выплачено	1122
общее колич. душ призванных	1402
детей до 5 лет	250
детей от 5 до 10 лет	385
детей не удовлетворен. до 5 лет	12
„ „ „ до 15 лет	108
из волостей получено списков	12
из волостей не получено списков	14
выплачено волостям	9
не выплачено волостям	4

Поможор.

Комиссия начала свое существование 14 января. По 1 июня 1921 года комиссия имела 29 заседаний. 1 июня комиссии переорганизовалась в секцию при п'отделе социальной помощи и все дела рассматриваются секцией. В указанное время помощь оказанная секцией свелась к следующему: поступило заявлений 1264, из них рассмотрено и удовлетворено 701, отказано 60, передано в другие учреждения 10 и остальные 493—не рассмотрены.

Выдано с 1 января по 1 августа 1921 года следующие предметы:

брюк	228,	гимнастерок	69
белья разного	508 пар.,	подушек	12,
простыней	1,	одежд	18,
юбок	45,	блузок	2,
чулок	30,	шортанок	7,
ботинок	7,	обмоток	1 пар.
полотенец	23,	пальто	51,
шапок	11,	дамского платья	99,
детского платья	182,	мануфактуры	582 ар.
паволочек	3,	ниток	39 кату.
мыла	2 куск.,	денежного пособия	15000 руб.

Органинспекторский Под'отдел.

Из задач возложенных, в силу положения № 2 НКССО от 9 мая 1920 г., на орган-инспекторские п'отделы губсобесов, в Запорожском Губсобесе в настоящее время осуществляется 1) информация всех подведомственных органов и других учреждений по вопросам социального обеспечения, 2) организация, ревизия и контроль подведомственных органов, насколько это возможно при

местных условиях, что касается деятельности культурно-просветительной и учетно-статистической секций, то таковые находятся лишь в стадии зарождения. Хотя администрацией губсобеса принимались и принимаются всевозможные меры к развитию работы их секций. Главным препятствием в планомерной деятельности этих секций является полное отсутствие соответствующих сотрудников, на которых, даже при условии компетентного руководства, могли бы быть возложены те или другие работы, требующие некоторой специальной подготовки и специальных хотя-бы элементарных знаний.

Вообще отсутствие соответствующих сотрудников является большим препятствием в успешной деятельности не только губсобеса, но и всех гражданских учреждений гор. Запорожья.

Главным препятствием в деятельности как орган-инспекторского отдела так и всего губсобеса в губернском масштабе надо признать также ненадежность связи не только с волсобесами, но и с уособсами (Гоничоский, Бердянский, Мелитопольский, Гуляйпольский, Б. Токмацкий и Ореховский), с которыми в сущности, приходится сноситься лишь случайно, путем личных приездов или путем отсылки директив центра и распоряжений губсобеса, кои часто совершенно не достигают места назначения или достигают его через весьма значительные промежутки времени.

Подобное положение вещей, конечно, отражается на работе всех собесов, но надо думать, что в ближайшем будущем этот вопрос будет поставлен в нашей губернии также рационально, как и в других районах.

Под'отдела пайка.

Работа п'отдела пайка началась 1 ноября 1920 года, и протекала первое время лишь в городском масштабе, т. е. обслуживая лишь семьи красноармейцев. В Январе 1921 года постепенно один за другим начинают обращаться в п'отдел волостные собесы, в начала Запорожского уезда, а затем Ореховского и Гуляйпольского. 5 февраля 1921 года, последовало выделение из губсобеса, Запорожского губсобеса, к которому и перешло призвание всех городских семей красноармейцев. Дальнейшая деятельность п'отдела выразилась почти исключительно в назначении пайка тем семьям, которые представлялись по спискам волсобесов Запорожского, Ореховского и Гуляйпольского уездов.

По организации Ореховского и Гуляйпольского уособесов, волости были прикреплены к своим уособсам и в ведении губсобеса осталось лишь 17 волостей Запорожского уезда.

Общее количество семей красноармейцев, получающих денежный паяк по этим волостям 1176, насчитывающих 3147 душ; по г. Запорожью паяк получают 889 семей, что касается работы п'отдела в губернском масштабе, то благодаря крайне плохой связи с уособсами, пришлось сделать очень мало.

21 марта 1921 года был получен доклад Мелитопольского уособеса по п'отделу пайка, из которого видно, что там призревается 5106 человек, 14-го апреля 1921 года был получен доклад из Бердянского уособеса, где зарегистрировано 800 красноармейских семей, кои и выдается пособие. 4 мая 1921 года поступил доклад из В.-Токмацкого уособеса, по семьям красноармейцев в нем не выделены, а вписаны в общее число всех призрваемых.

Выдано за январь месяц городу и уезду Запорожскому:

	Социальн. помощь.	Пожелор.	Семьям кр-цев города	Семьям кр-цев уезда Запорож.	Общие выдачи.
мануфактуры	160 арш.	867 арш.	—	—	—
готовых вещей	61 шт.	280 шт.	—	—	—
Мелитопольскому уособсу:					
мануфактуры	—	—	—	—	5134 арш.
готовых вещей новых	—	—	—	—	153 шт.
Бердянскому уособсу:					
мануфактуры	—	—	—	—	5521 арш.
готовых вещей новых	—	—	—	—	120 шт.
Геничскому уособсу:					
мануфактуры	—	—	—	—	4248 арш.
готовых новых вещей	—	—	—	—	113 шт.
За февраль месяц:					
Уезду Запорожскому:					
новых вещей	282 шт.	—	—	—	—
мануфактуры	818 арш.	3296 арш.	—	—	—
готовых вещей	—	450 шт.	—	—	—
Гуляйпольскому уособсу:					
мануфактуры	—	—	—	—	3000 арш.
готовых новых вещей	—	—	—	—	166 шт.
В.-Токмакскому уособсу:					
мануфактуры	—	—	—	—	2000 арш.
готовых вещей	—	—	—	—	36 шт.
Выд. за март и апрель м.цм.					
Гор. и уезду Запорожск.:					
готовых вещей	183 шт.	—	—	—	—
апрель	273 шт.	—	—	—	—
мануфактуры	1627 арш.	—	—	—	—
апрель	2292 арш.	3540 арш.	—	—	—
мануфактуры	—	1100 арш.	—	—	—
готовых вещей	—	68 шт.	—	—	—
мануфактуры	—	—	3512 арш.	7632 арш.	—
Мелитопольскому уособсу:					
мануфактуры	—	—	—	—	23700 ар.
Бердянскому уособсу:					
мануфактуры	—	—	—	—	11720 ар.
новых готовых вещей	—	—	—	—	20 шт.
Геничскому уособсу:					
мануфактуры	—	—	—	—	3100 арш.
Гуляйпольскому уособсу:					
мануфактуры	—	—	—	—	5500 арш.
В.-Токмакскому уособсу:					
мануфактуры	—	—	—	—	6000 арш.
Выдано за май и июнь.					
Гор. и уезду Запорожск.:					
готовых вещей	—	258 шт.	11 шт.	—	—
мануфактуры	—	2368 арш.	137 арш.	—	—

Бердинскому уособу:

мануфактуры 229 арш.
готовых новых вещей 171 шт.

Гуайпольскому уособу:

мануфактуры 127 арш.
готовых новых вещей 15 шт.

В-Товмансому уособу:

мануфактуры 131 арш.
готовых новых вещей 30 шт.

Всем уособам с 1 января по 1 июля выдано:

разных старых вещей 1214 „
всего получено мануфактуры 12.255 „
всего выдано „ „ 97.839 „
„ „ готов. нов. вещ. 2.689 „
„ „ старых вещей 1.214 „

Счетно финансовый под'отдел

	Пзек	Пенсия.	Социальная помощь.
Выдано гор Запорожью:			
С 1 февраля по 1 мая 1921 г.	2 171.072 р.	2.563.017 р.	471.428 руб.
Запорожскому уезду с ноября			
1920 г., по май 1921 г.	3.582.748 р.	2.087.624 р.	927.387 руб.
Гуайпольскому уезду с ноября			
1920 г., по май 1921 г.	1.691.017 р.	1.022.499 р.	729.536 руб.
Гор Геллцеску с декабря			
1920 г., по февраль 1921 г.	3.633.960 р.	1.300.000 руб.	
Гор. Орхесу с января			
по март 1921 г.	9.7000 р.		

И т о г о 12.005.797 р. 6.973.143 р. 2.128.347 руб.

По секции обследования

По секции проводились и проводятся прием заявлений и обследования в городском масштабе. В связи с отсутствием руководящих инструкций, первое время обследовательский аппарат находился в затруднительном положении. В смысле правильного проведения работ приходилось руководствоваться личным соображением. В данное время „Секция обследованных“ усвоилась с функциями возложенных на нее обязанностей.

От 10 февраля 1920 года по 1 июля 1921 г. поступило заявлений 4040 из них обследовано 2235, и не обследовано вследствие не нахождения заявителей по адресам 154.

Сдано по под'отделам

В под'отдел „пайка“ обследованных	713	=1019
не обследованных в виду срочности	306	
в под'отдел „пенсий“ в виду срочности	496	=616
не обследованных	120	
в „помощей“ обследованных	396	=859
не обследованных	463	
в под'отдел „социальной помощи“ обследован.	784	=1546
не обследованных	762	

В секции обследований по предложению инспектора наркомсобеса с марта месяца проведена справочная картонная система.

С 25 июня по 28 июня подготовлен обследовательский материал для переобследования всех инвалидов горсобеса, который будет передан в жалстдел.

Согласно протокола № 5 заседания комиссии по сокращению советского аппарата „Секция обследований“ упраздняется, передав свою работу под'отделу социальной помощи.

До 1 января 1921 года, в губсобесе не было никаких материалов, почему все обращающиеся за вещевой помощью не удовлетворялись. С января 1921 г. по получении от наркомсобеса некоторых предметов, губсобес начал удовлетворять просителей, главным образом граждан пострадавших от контр-революции. В марте месяце было получено губсобесом из опродкомгуба 74.000 арш. мануфактуры, из которого количества было роздано усобесам:

Мелитопольскому	17.334.
Бердянскому	10.521.
Геническому	7.348.
Гуляйпольскому	8.000.
В-Токмакскому	4.500.

По проведению „Недели красн-армейца“ было выдано мануфактуры:

Гор. и уезду Запорожья	15.000 арш.
Мелитопольскому усобесу	11.700 „
Бердянскому	6.720 „
В-Токмакскому	3.500 „
Гуляйпольскому	2.500 „

В настоящее время запасы истощаются, потребность же огромная, принимая во внимание нуждающихся всех категорий, а главным образом открытие новых инвалидных домов и снабжение существующих в Мелитополе, Бердянске и Геническом, для которых потребуется весьма значительное количество материала.

Большой недостаток ощущается также в канцелярских принадлежностях, которых в городе Запорожье совершенно невозможно достать. Что касается инвалидного под'отдела, то таковой в настоящее время организуется. Неоднократно подыскивались помещения для „Дома инвалидов“, но всякий раз помещения эти, несмотря на просьбы и протесты губсобеса, отдавались и отводились под другие учреждения, даже второстепенного значения.

Вообще губсобес в своих начинаниях и мероприятиях, встречает очень мало содействия со стороны других губернских учреждений, которые во многих случаях легко могли бы пойти ему навстречу.

В настоящее время губсобесом снова приняты срочные меры для подыскания помещения для „Дома инвалидов“ в кол. Кичкас, в 7 верстах от гор. Запорожья.

Если привести сводку всего статистического материала выражающего деятельность усобесов, волсобесов и самого горсобеса, получают следующие данные за время с 1 января по 1 августа 1921 г.

По какому подразделу	Кол-во семей	Кол-во душ
Красноармейского пайна	11.955	52.881
Социальной помощи	6.084	10.200
Поможков	1.683	
Пенсий и пособий		
а) инвалидов труда	1.845	
б) инвалидов гражданской войны	2.349	
в) инвалидов империалистической войны		
г) семьи утерявших кормильцев	3.305	

zoupb-zp.ua

Налоговое управление.

Часть налогового управления—отделение государственных и местных налогов, а также инструкторского—реализованная часть выдалась часто губернскими органами, направляющими и суммирующими работу налоговых аппаратов Уфимотделов; особое же отделение уездно-городских сборов представляло из себя аппарат уездного масштаба, обслуживающий лишь город Запорожье и его уезд. Однако, в виду того, что по многим причинам не удалось организовать уфимотдела в полном, Гуляйпольском уезде, — налоговому аппарату Губфимотдела приходится обслуживать и этот уезд. К половине отчетного периода работа налаживалась, и к концу полугодия задания центра в налоговой области были выполнены почти полностью.

Статистические данные о произведенных работах в губернии таковы:

1. Подоходный налог:

а) было обложено плательщиков 34.123, с суммой налога, подсчитанной по законным спискам,—33.301 плательщиков—руб. 29.664.629;

б) разрешено дел плательщиков по разным причинам, не привлеченных к обложению 7005

в) оставалось к разрешению дел, требовавших дополнительных справок и обследования до 1.000.

2. Дополнительный промышленный налог:

а) было закончено обложение по раскладке за 1919 г. с привлечением к таковой 1115 предприятий с общей суммой налога руб. 761.254.

б) по 5 % сбору за 1920 г. было привлечено 1558 предприятий с общей суммой налога 8.530.156.

3. Поверья торговли и промыслов:

а) было зарегистрировано 3.519 предприятий и составлено 75 актов о нарушении положений, о промышленном налоге и декрета, о регистрации торговли и промыслов.

4. Социальное страхование:

Делопроизводство по уфимотделам не было налажено так как отдела труда не находила у себя регистрационных аппаратов, которые дают данные для делопроизводства фимотделов.

5. Поступление налогов и сборов:

а) было взыскано государственных налогов и сборов 7.609.593 руб.; местных налогов и сборов—54.670.618 руб.

б) восстановлено свыше 25.000 лишних счетов плательщиков. Взыскание налогов и сборов к концу отчетного полугодия усилилось, но все же не было доведено до максимума, так как не везде удалось организовать налоговые местные аппараты по ряду соображений местного характера.

6. В последние два месяца отчетного периода, налоговая деятельность значительно замедлилась, так как ликвидация отмененных налогов была почти закончена, а новые налоги не были центром намечены, и никаких заданий в налоговой области дано не было.

Организационная и ревизионно-инструкторская работа губфинотдела.

В Вальшом-Тосмаке организован уфисотдел, обренизована деятельность Мелитопольского налогового подотдела и уездно городского отделения государственных и местных налогов Налогового Управления.

Инструкторским аппаратом обренизована работа фисчетного под'отдела Запорожского коммуналя и проделан ряд таких обренизований в Мелитопольском коммунале. Кроме того сотрудниками губфинотдела принимается участие в ряде комиссий; следует отметить работу в комиссии по обследованию фисчетного отдела опредкомгуба, по ревизии деятельности губсоюзам в калкуляционной комиссии губстрона и проч.

zoupb-zp.ua

Відчит про діяльність Запорізького Відділу Наросвіти від 1-2—1-8 21 року.

Як тільки Радянська Влада в листопаді 1920 року знов міцно укріпилась в Запоріжжі і органи Радянської Влади знову приступили до роботи, організація Запорізької губернії пішла скорим темпом і через не який час цілком уреділялась і прийала сучасний стан — з повітами Мелітопольським частиною Тавричеської губернії — Велико-Токмацьким, Бордниським до якого приєднана частина Маріупольського повіту, а також повіти Гуляйпільський, і Запорізький з частиною Катеринославського повіту. Часті зміни влада, нальоти махновських банд, залишили в свадщину величезну путанину, з якої майже кожному відділові довелося розбиратись самостійно. Соціальними зусиллями всіх відділів і Ревкому, а потім Виконкому Запорізька губернія була витягнена із хаосу і набула сучасний свій вигляд.

Одностайність плану справи Народної Освіти вимагала повної адміністративної структури Запорізької губернії, а з приєднанням до неї цілого ряду повітів хоч і збільшувалась кількість праці, але ж утворювалась цілість і рівновага між соціальних сил губернії. Все це явилось необхідністю для поступового проведення одностайности плану в справі підвищення пролетарської свідомости мас шляхом правильної постановки народної освіти. Запорізька губернія являється переважно губернією хліборобською, але ж має також певні групування зі складом населення чисто індустріального типу. Таким являється Запоріжжя, Великий Токмацький частина Мелітопольського повіту, де розвинена група і середня промисловість. В зв'язку з характеристиками особливостями тих чи інших міст по губернії і робота відділу Наросвіти повинна була іміти певний зміст і доцільність. Царський уряд мало рахувався з територіальними особливостями губерній і повітів і в справі провадження освітньої політики не звертав уваги на соціальні особливості населення.

Через те робітничо-селянські центри часто навишше не задовольнялись школами, курсами і т. п. Місто Запоріжжя, рахуючись повітовим містом, могло в де-якій мірі обслуговувати себе і повіт культурними робітниками. Черетворившись в губернське місто і не маючи ні ващих шкіл, ні установ, необхідних для губерній відділів можна було б черпати культурних робітників для зовсім новіт повітових міст, — Запоріжжя, а разом з тим і відділ опавалось дуже в скрутному стані.

Достатньо сказати, що штати не тільки Воллвідділів а навіть повітових і губерніального не заповнені на 60%. Але ж робота організаційна не обмежилась містом Запоріжжя, а зразу охоптала всю губернію.

Плохий зв'язок з повітани а особливо з волостями найзвичайно перешкоджали з початку організаційної праці. Труднощі робота збільшувались ще і через непалаженість во взаємноснанах з другими органами влади, які в силу загальних об'єктивних умов смі переживали організаційний період. В цей же час можна сказати, що зв'язок як з повітани так і з волостями установлений, а також налагоджені взаємноснана з вищими органами.

Цілий ряд конференцій, з'їздів і нарад по Наросвіти свідчать про зв'язок не тільки з повітани а волостями а і з центром, куди періодично надсилались відповідальні робітники Відділу.

Таким чином робота відділу Освіти за відчитний період протікала головним чином в галузі налагодження роботи по Відділам, які в свою чергу, мають загальне керівництво від центру, видавали періодично свої ударні завдання. Ударна ж робота Відділу являлась в загальних організаційних формах.

В популяризації ідей Радянської влади в сфері Освіти на з'їздах і конференціях, а також в роботі по підвідділах, де в свою чергу ударні завдання виділялись в залежності від прямого призначення п.-в. наприклад: розробка програмів, боротьба з непосильністю відкрити дитячі будинки.

Взагалі можна определенно сказати що відділ Наросвіти за відтятий п рік досяг де-яких позитивних наслідків, які з більшою точністю визнаються у відчетах про роботу п.-від і Відділів.

Подоїдіа Освіти згідно положенню розбивається на слуючі відділи підвідділи. Підвідділ Соціального виховання, відуючий вихованням дітей в 4-х—16 років сюди входять дитячі будинки, трудові школи і дитячі і т. п.

Відділ Губир фесовіте, відуючий професвітею юванства і підвищенням кваліфікації праці дорослого працюючого населення. Сюди входять всі типи професійних шкіл і курсів.

Відділ Політосвіти, відуючий політичною освітою всього дорослого населення головним завданням якого являється підвищення пролетарської свомосвідомост робітників та селян.

Організаційно—інструкторській під'відділ, якому належать організаційні справи Відділу Освіти.

Смітно-фінансовий п'відділ.

Відділ постачання.

Останні три підвідділи можна рахувати допоміжними.

Під'відділ Соціального Виховання.

Українська Радянська Соціаліст. Республіка стоїть зараз на порозі нової доби,—на порозі перебудови суспільства на соціалістичних принципах. Поскільки в процесі світової класової боротьби в процесі змін соціально економічних форм міняються і всі явищ людського життя, постілими же міняються принципи і форми виховання молодого покоління. В епоху капіталістичного ладу пануючий клас цілком задовольнявся системою, анархо-індивідуалістичного виховання коли головним фактором виховання була семья і коли метою виховання ставилась підготовка державного урядовця пануючого класу непорушення системи приватної власности. Коли же силою і волею пролетаріату зруйновані підвалини капіталістичного ладу, і миристу паєм до соціалістичного будівництва,—ми утворюєм наряду з іншими соціально-державними функціями, соціальне виховання, головним завданням якого ставиться виховання нового чоловіка—члена соціалістичного суспільства, чоловіка—комуніста, для котрого комуністичний лад життя був би органічно близьким і необхідним. Ось які непомірно великі завдання стоять перед системою соціального виховання, перетворити ці завдання в життя, конкретизувати їх це все полягає на під'відділі соціального виховання Метою найближчих днів своєї роботи, під'відділ соціалу ставить воівлне втягнення в установи соціального виховання всіх дітей від семі і утворення таких умов виховничої роботи, аби в наших дітях розвинулись би здорові соціалні інстинкти й колективістичні звички і допомогли б проінятися їм новими настроями, які дає життя в умовах комунізму. Як видно, завдання надзвичайно великі і здійснити їх за рік, за два, за десятиріччя при повній руїні державного господарства не можна, але все ж таки намітити шляхи, почати в цій області свою роботу і направити її

по правильному руслові,—це робота біжучаго дня в області соціального виховання. Віхи в цій роботі намічені другою Всеукраїнською нарадою по народній освіті і зводяться вони до того, що основною формою соціального виховання ставиться дитячий будинок. Школа це явище тимчасове, з часом її замінить школа клуб, потім школа комуна, а потім дитяча комуна або дитячий будинок. І робота підвідділа соцвиха йшла двома шляхами—організація дитячих будинків і реорганізація шкіл в трудові семирічні школи (підготовча ступінь до реорганізації шкіл в школи—клуби)

Конструкція Під'відділу соц. виховання.

Під'відділ соціального виховання поділяється на секції:

- 1) Секція Охорони Дитинства.
 - під'секція а) учотно-розподільча.
 - „ „ б) правового захисту.
 - „ „ в) при ній комісія неповнолітніх правонарушителей.
 - „ „ г) дитячого забезпечення.
- 2) Секція адміністративно—лікарівка (по охорони здоров'я дітей).
- 3) Секція дитячих будинків.
 - під'секція а) денних дитячих будинків.
 - „ „ б) дитячих установ для дефективних.
- 4) Секція шкільно-клубна.
- 5) Секція Дошкільна.
- 6) Оргінстр. бюро.
 - секції:
 - а) інструкторська
 - б) статично-інформац.
 - в) видавнича.

При під'відділі Соц. Вихов. мається комітет по соціальному вихованню, куди входять представники від Жен. Відділа К.С.М. Губ. Профради. Відділу Охорони здоров'я завід. медично-адмінстр. секц. при соцвихов. п'від. Соц. Виховання. На чолі комітету стоїть завід. губ. від. Наросвіти. Таким чином, прилигуючи до справи Соц. Виховання всі організації і другі рідянські установи, з якими Соцвих. має стосунки в своїй роботі, можна думати, що від загальної зацікавленості і творчостя справа Соцвату швидко іде вперед.

Апарат і особистий склад.

На під'відділі Соціального Виховання була звернута особлива увага, бо він повинен обслуговувати найбільш постраждалу частину населення Республіки — дітей дошкільного і позашкільного віку. Для нормальної и продуктивної роботи серед них треба була організувати досить гнбкий і працевдатний апарат.

В зв'язку з цим на протязі першого періоду, а іменно від 1-го листопаду по 31-е грудня 1920 року діяльність під'від. обмежувалась, головним чином, заповненням штатів відповідними робітниками. Завдання це не виконали ще й до цього часу, не дивлячись на те, що були приложені усі зусилля для його розв'язання. З'ясовується це тим, що в Запорозжі бракує людей, одержавших необхідний опит для роботи в губернiальному масштабі. І хоч всі співробітники були цілком завалені роботою, алеж охопити все сразу: всі завдання Соціального Виховання, не було ніякої можливості. Про вище зазначене може свідчити поміщена таблиця штатів п'від.

Назва посади

Назва посади	Поміщик Інструктор	По вчителів технічних спеціальностей	Викладачів Інструкторів	На супроводженні технічних спеціальностей
Завідуючий п'відділом	1	—	1	—
Заступник його	1	—	—	—
Секретарь п'відділа	—	1	—	1
Діловод	—	2	—	2
Переписчик	—	1	—	1
Завід. секц. охрани дитинст.	1	—	1	—
Діловодів	—	2	—	1
Завід. п'секц. учот. розпод.	1	—	—	—
Переписчик	—	1	—	—
Завід. п'секц. прав. захист.	1	—	—	—
Пред. коміт. пенс. правопар.	1	—	1	—
Члени комісії	2	—	2	—
Діловодкомісії	—	1	—	1
Завід. п'секц. дит. забезпеч.	1	—	—	—
Переписчик	—	1	—	—
Обслідувачів	5	—	5	—
Завід секц. адм. лікарів.	1	—	1	—
Діловод	—	1	—	—
Переписчик	—	1	—	—
Завід. секц. дитяч. будинк.	1	—	1	—
Діловод	—	1	—	1
Переписчик	—	1	—	1
Інструктори губерні.	3	—	3	—
Інструктори повітові	5	—	3	—
Завід. п'секц. ден. будинк.	1	—	—	—
Діловод	—	1	—	—
Діловод п'секц. дефективних	1	—	—	—
Діловод	—	1	—	—
Інструктора	2	—	—	—
Завід. секц. шкільн. клуби	1	—	1	—
Зав. німецьк. шкіль	1	—	1	—
Зав. єврейск. шкіль	1	—	1	—
Зав. польових шкіль	1	—	1	—
Діловодів	—	2	—	—
Переписчик	—	1	—	—
Інструкт. губернаск.	3	—	—	—
Інструкт. повітові	5	—	—	—
Інструкт. міських	2	—	—	—
Завід. секц. дошкільн.	1	—	—	—
Діловодів	1	—	—	—
Переписчик	1	—	—	—
Інструктори	3	—	—	—
Завід. оргінструм.	1	—	—	—
Діловод	—	1	—	—
Переписчик	—	1	—	—
Статистик	—	1	—	—
Счетчик	—	1	—	—

ВСЬОГО 47 | 24 | 22 | 8

Таким чином при мінімальному штату, зазначеному тут, відповідальних робітників 47 і технічних 24 знаходяться на службі: відповідальних 22 при чому більшість з них зовсім низької кваліфікації—і технічних 8.

Разом з цим під'відділ був примушений розпочати заново свою роботу—уже виконану до наступу білогвардейців—беручи на учет сили і майно підлеглих йому установ на території Запорізької губернії. Натурально, що при такому стані, де які види його діяльності страждали і під'від. довелося обмежитись, головним чином, роботою по організації дитячих будинків і налагодженню роботи трудових шкіл.

Організаційна праця.

Діяльність п'єдд. Соц. Виховання на протязі перш. 6-ти місяців 1921 року можна побити на 2 ріжних частини. Частина перша—це розв'язання завдань внутрішнього, організаційного змісту, і друга—реорганізація учебно-виховничої справи на основі положень, розроблених Наркомсвітою. Мета розв'язання цих завдань—підготувати все для того щоб праця над дитячи приняла свою останню форму, щоб дійсно проявилась ідея здійснення дитячого будинка в найближчому майбутньому а дитячих садків і єдиних трудових шкіл в цей переходовий час.

При під'від. Соцвиху існує колегія, на чолі якої стоїть завід. Губ. Наросвіти. В перший період роботи член-мі колегії являлись всі завідуючі секціями п'єд., а потім, коли організувався комітет по Соціальному вихованню, в колегію входять представники від Жен. Відділу Колун. Спільн. Мол. Губпрофради, Губадрава і під'відділу Соціального виховання. Колегія засідає що тижня, крім того бувають екстренні засідання. За весь час було 32 засідання. На засіданнях Колегії розрішались головним чином питання, зв'язані з організацією дитячих будинків, реорганізація шкіл, підготовка робітників освіти і т. д. Для популяризації ідей Соцвиха були прочитані доклади на з'їздах робітниць повітовому Губерніяльному, волосних, міських, Губпрофради. Крім того читались лекції і робились доклади для Жін. Від. в місті Запоріжжі. Робились доклади на повітових і губерніяльних з'їздах Рад, а також з'їздах повітов і губерніяльн. по народній освіті.

Ударними питаннями, розв'язаними на засіданнях колегії були наступні:

- 1) Зовнішня реорганізація був. середніх і вищих початкових шкіл в єдині трудові школи.
- 2) Утворення комісій для розробки програм і планів занять в трудовій школі.
- 3) Організація курсів по соціальному вихованню.
- 4) Організація науково педагогічної секції, що розв'язує в цей час всі науково-педагогічні питання.
- 5) Розв'язання сітки дошкільних і шкільних установ.
- 6) Поліпшення справи з харчуванням дітей в дитячих установах.
- 7) Улаштування дитських свят з виховничою метою.

Організаційній роботі перешкоджали брак постійного зв'язу як з центром так і з повітами. До березня місяця зв'язок з повітам був спорадичний, випадковий і лише після 1-ї Губерн. нараді по Наросвіті 17 березня зв'язок більш. менш. налагодився.

Головна увага під'від. Соц. Вих. гула звернута на поширення сітки дошкільних і шкільних установ.

Стан Соціального Виховання.

До початку реорганізації шкіл, до початку концентрації виховання і забезпечення дітей в одному органі під'відділ Соц. Вих.—Запорізьська губернія представляла таку картину: Соціального Виховання не було зовсім. Існували лише школи, невелика кількість дитячих притулків були в віданні відділу Соціального забезпечення. Установ дошкільного віку не було зовсім. Таким чином до розпорядження під'відділа Соціального виховання перейшли, головним чином, лише школи самого різноманітного типу: бувші середні, бувші вище початкові і до 5 дитячих притулків. Середніх шкіл було до 50 із них 2/3 находились в містах, а решта на селах. Роскладземі, економічна руїна—наслідки громадської війни, вимагали від органів Наросвіти швидким темпом організувати в першу чергу безпритульне дитяче населення.

Тут ми можемо прослідити як вимоги життя не рахувалися з можливостями вимагаючи напруження всіх зусиль в справі поширення сітки дитячих установ, і через те на перших порах увага концентрувалася на зовнішніх формах організації справ соціального виховання.

Установи на 1-е Лютого 1921 року по Запорізьськ. губ.

Назва устан.	Кількість уст.	Кількість діт.	Скільки харчуєт.
Дитяч. будинків	18	782	255
Колонії глух.	2	108	108
Дитячі садки	5	200	150
Будинки мал. прав.	1	30	20
Труд. шкіл,	1154	85750	3434

Кількість установ на 1-е Серпня 1921 року по губернії.

Дитячі будинки	55	2738	2738
Колонії глух.	2	200	200
Дитячі садки	27	560	500
Площадки	34	1600	700
Труд. шкіл	1194	128429	6882

З В І Т

про діяльність секції дитячих будинків Пів соціального виховання Запорізького губвідділу народіві.

З початком діяльності Губвідна росвіти перед секцією повстали важливі й великі завдання. Фактично о І/І 1921 року, не дивлячись на те, що позаду був майже рік роботи, яка будувалася на принципах радянської освітньої політики, в спадщину секція не одержала не тільки чогось позитивного в смислі наслідків цієї роботи руйнаті старих традицій, нових шляхів, нових установ, не тільки не мала в своєму розпорядженню кадру робітників, але й жадного папірця, який би нагадував про ту роботу— всі правоздання загинули під час евакуації. За 1920 рік пів Соціального виховання з'організований був мало не перед самою евакуацією (в вересні місяці) і крім секції дитячих будинків існувала дошкільна й шкільна секція. По реевакуації (в листопаді місяці) секції дитячих будинків і дошкільна за браком робітників були в завідуваню однією особою й мимоволі вони й внутрішньо об'єднались.

На перших порах з І/І 1921 року робота секції дитячих будинків, за браком звязків з губернією велася в мійську й повітову мащабі. Ще літом 1920 року секція перейняла від Собезу так звані „приюти“, які лишилися від дореволюційних часів. Таких в місті було два, а повіті Запорізькому три установи мали; вони всі 150 душ дітей. І мійські й повітові установи зовсім не мали відповідного обладнання, не мали педагогічного персоналу, за час перебування білих їх не знали куди діти, через що становище їх було занадто скрутне. Взагалі ж це були типові старі приюти: і діти, і вихователі, і всі ці установи в цілому мали казарменно-приютський характер. Перед секцією стали завдання: привести ці установи в належній вигляд в смислі зовнішнього обладнання, заміни персоналом свіжими силами й направлення роботи в цих установах відповідно вказівкам, які малися з Харькова.

Дасить довго не можна були цих завднь виконаги через брак робітників в секції. Кваліфіні робітники, які працювали в 1920 році з евакуації, назд те повернулись. Губком К.П.Б.У. зміг надіслати робітників для організаційної роботи; крім того поскільки п'від постачання Губнаросвіти ще тільки п-чав організуватися, а також не існувала секція Охорони дитинства, секція дитячих будинків при одному кваліфікованому робітникові, мусила взяти на себе почати функції постачання, також і секції охорони дитинства.

Перші місяці 1921 року побільшення установ помічалося в місті, вже і лютий березень дали крім двох вже існувавших до І/І установ, ще 4. Треба сказати, що організація нових установ йшла дуже трудно. Запоріжжя, як навеличке місто, ще не має гарних помешкань, вес час переживало квартирну кризу, військово вимагало багато квартир і часто— густо бувало, що помешкання, яке було призначене для дитячої установи, займалося військовою частиною. Так само з обладнанням посуду, мебелів, взуття, зімової одежі стільки були трудно здобу-

ти, що про відкриття стількох установ, які могли б задовольнити попит, до доводилося думати. Так само з ремонтом помешкань. Траплялося, що паливо Губтол видавал скільки потрібна, а діти одморозували ноги, бо треба було робити капітального ремонту, що було абсолютно неможливим. Навпаки харчування вдалося налагодити порівнюючи гарно.

В цю пору (до квітня місяця) через кватиркову кризу головним чином, а також з міркувань педагогічних виробилися тип установи, яка дивує робітників інших губернь. Крім установ, де діти живуть постійно, крім дитячих установ денних, де діти перебувають протягом 8-10 годин секція відкривала дитячі будинки, які мали інтернат і разом з тим приймали дітей що приходили тільки на день.

Таким чином було три типи установ: закриті чи постійні, денні й напівзакриті. Педагогічними міркуваннями була бажання не робити суто-закритих установ на зразок бувших притулків, якими ставали дитячі будинки з інтернатами й постійні. В цих установах діти, особливо взимку, в тепершні часи ізолюються, живуть в узеньких рямцях життя виключено своєї установи, що створювало специфічну дитячу психологію, що нагадувалої притулську, з її всіма негативними сторонами. Пізнійше практика висунула де які аргументи проти такого типу установи: з одного боку вона може являтися небезпечною в разі епідемії, з другого боку діти, що вертаються до дому, весь час впливають на рівновагу роботи з дітьми, що не мають родини й живуть в будинку, заносючи з дому щось інше ніж те, що провадиться в будинку: родинні традиції, релігійність, забобони то що. Необхідним визнавалось розділяти зовсім дітей, що мають родину й не мають її. Все ж таки за браком помешкань цей тип установи досі не ліквідований.

Що торкається повіту, то зростання кількості установ не було аж до сього часу, коли вони вже стали рости стихійно через неурожай. Становище установ того часу було зовсім негарним. Де-що від терішнього року Відділом було дане. Але установи ці майже й досі не є установами Соціально виховання, а призреція. Там діти безпритульні, є біженці, в поганих помешканнях, подекуди абсолютно без педагогічного персоналу, хоч в селі є чимало вчителів. Через махновщину й відсутність інструкторів направити роботу можно було тільки інструктуванням. Заввідділаросвіти, спіробітників цих установ коли вони приїздили в справах установи. Установи до мартовської доби бувши притули, вже установи, що одкриті в 1920 році воьвідділаросвітами, набували иншого характеру, особливо німецькі: ці установи не мають старих традицій і хоч вони не на належній височині, але Ісполком дбає про найкраще помешкання для будинку, добуває живий інвентарь, одводить землі для його потреб, розуміє, що потрібні педагогі. Видно, щело зрозуміло ріжницю між притуком і радянським дитячим будинком.

До березня місяця були налагоджені звязки з повітими Карти-на в смислі можливостей та ж сама: потребч в дитячих будинках величезна, задовольнити можна в незнанчій мірі попит. З діяльності секцій підвідділі в соціального виховання ослабшеш була робота секції дитячих будинків, часами її зовсім небуло, а бул адошкільна. Це тільки завідуючій згаданих секцій, а й завідділами незавте до цінували й розуміли завдання секції. В Мелітопольскому по-

віті, через те, що там панувала орієнтація на на північ, недоцувалося значіння дитячого будинку, як основної форми соціального виховання. В Токмацькому повіті весь відділ до першого губерніяльного з'їзду по народній освіті був дуже пріятивно з'організований, без якого-небудь налагодженого апарату постачання, секцією завідувала недосвідчена людина, схема народньої освіти У. С. Р. Р. слабо розумілась; Гуляй-польський повіт ще слабійший через те, що він є махновським районом, де влада взагалі не так давно більш-менш має ґрунт; до Гуляйпольського повіту перейшли організовані вже дитячі будинки, якими відав Запоріжській відділ: зовсім окреме місце має Березький повіт, який, не дивлячись на тяжкі спільні для всіх повітів умови преробив велику роботу в смислі популяризації ідеї соціального виховання й його форми—дитячого будинку. Як у всій роботі в цілому відділу, так і в роботі секції єсть ясна, послідовна тактика руйнування старого й будівання нових форм виховання відповідно схемі У. С. Р. Р.

Таким чином, тільки на березень квітень губерніяльна секція мала більш-менш кріпкий зв'язок з повітовими секціями й матерьялами, що малювали становище дитячих установ там. Знов таки направляти роботу більш раціонально й систематично нема можливости через брак кваліфікованих робітників в секції, губерніяльних інструкторів нема, виїздити на периферію нікому, а часами неможливо через махновські напади так, що доводилося керувати роботою шляхом разсилання матерьялів центру, інструкцій використовувати з'їзди, приїди до губвідділу. Тільки за останій місяць довелось зняти з роботи відповідальних робітників для об'їзду губернії. Так в Запоріжжі, як і в повітових містах, майже з початком роботи налагоджений контакт з жінвід. і комсомолами, і більш інтенсивну участь в роботі бере жінвідділ. Ряд докладів на делегатських зібраннях, конференціях, безпосередня участь робітниць в роботі дитячих будинків провадиться лютого 1921 року. Необхідність переведення в життя принципів виховання, про які говорять декларація про соціально-виховання дітей, висунула питання про підготовку робітників в дитячих установах. В розпорядженню відділа були фребелічки найже всі з короткочасної підготовки, зрідка вчителі по мобілізації, делегатки жінвідділу, які не хотіли самі й боялись ставати близько до справи виховання дітей в установах, де вони були співробітниками (вони вибирали справу постачання). Отже підвідділ соціального виховання спромігся відкрити короткочасні курси по соціальному вихованню у губерніяльному масштабі, на які пртягнений як найбільше пролетарський елемент: командували на курси жінвідділу, Комсомола, Комнезами і т. д.

Крім того секція звернула увагу на виховання співробітників, які вже працюють в установах соціального виховання. Для цього зорганізований семінар для вихователів дитячих будинків, де провадиться інтенсивна праця, учасники його з інтересом і охоче займаються розрішенням питань теорії й практики педагогічного діла, студіюють політґрамоту. Семінар цей дає гарні наслідки, вихователі, аналізуючи свою роботу, колективно працюючи над питаннями виховання, посувають вперед. До організації семінара робота дитячих установ уявляла собою мозаїку різних методів, систем, в одній установі панував фребелізм, в другій щось інше і т. д. Семінар починає давати робітників соціального виховання, а не фребелічку, шкільника то що.

Наприкінці підвідчитного часу одним з завдань, яке висунуло з одного боку життя, з другого боку розпорядження Наркомпросу—було влиття робітничого елемента в склад співробітників дитячих будинків. До цього часу як було зазначено вище, в дитячих будинках працювали робітничі—делегатки Жінвідділу, які брали на себе функції середні між виховничими і технічними—організації дитячих установ, постачання. Тепер заведено Інститут практиканток—вихователів, яких дав Жінвідділ і в зв'язку з скороченням штатів технічного персоналу (в зв'язку з постановою під'відділу соціального виховання про те, щоб скасувати зовсім технічний персонал) співробітників технічні. За короткий час наслідків цих заходів не видно, але загалом можна сказати, що шкоди для педагогічної справи вони не дадуть, яку дав ортодоксальна фребелічка або педант-шкільник старої фармації. При секції відбувають стаж абітурьєнти місцевої педшколи, які готуються до роботи в дитячих установах і до інструкторської праці.

Черговою роботою є впорядкування установ повіту на селах. В зв'язку з неврожаєм стихійно ростуть дитячі будинки, але цей зріст є шуканням виходу з критичного харчового становища, в якому опинилось Запоріжжя, необхідно через те цьому зростові дитячих установ дати і ідейний напрямок. Завданням, з яким трудно справитись при бідних ресурсах,—це влаштування дітей півночі, які викинуті голодом за межі свого краю. Робляться енергійні заходи до розміщення їх по губернії. Таким чином на майбутнє робота секції—виправлення лінії роботи на периферії, впорядкування установ по селах, внутрішня робота вглиб тако самих дитячих установах як і в загальному масштабі роботи секції: секція не зможе відкрити нових установ а займеться впорядкуванням і забезпеченням того, що існує. З'їзди, конференції робітників з периферії являються одними з чергових завдань секції.

ДОКЛАД

секції охорони дитинства й юнацтва п/в соціального виховання.

Функції охорони дитинства й юнацтва органи, що відомі справою народної освіти, взяли на себе недавно на Україні, на Запоріжжі ця справа тим більше в новому. Через це разом з організацією самої секції від народіві доводилося широко поставити справу популяризації ідеї охорони дитинства й юнацтва.

З моменту організації через секцією охорони дитинства й юнацтва поставили важливі завдання: 1) перенести обрахунок дітей губернії, що потребують державного виховання, обслідувати соціальне становище їх батьків для чого секція 2) повинна була заснувати інститут братів та сестер соціальної допомоги, 3) відкрити установи попереджувального характеру (колектори, працівники розподільчі ланки, відкрити дитячі будинки і т. ін.), 4) виривати дітей вулиці з лабет її, направляючи їх в установи секції, вони повинні знаходитися під впливом педологів, котрі їх вивчають, поділяють їх на групи в мір їх дефектності, труднощі виховання або нормальності. Таким чином секції охорони дитинства треба було проробити величезну роботу для того, щоб діти секції дитячих будинків кадр завчених санітарно-здорових дітей:—в попереджувальних установ діти повинні переходити до розподільчат і звідти мали йти до дитячих будинків, 5) задоньвати дітей, що знаходилися в різних причина по за установами секції, для чого останній належало розбати місто на райони й посилати туди братів та сестер соціальної допомоги, провадити серед дітей роботу й подавати так, які цього потребували матеріальну, лікарську й іншу допомогу, 6) організувати при секції комісію з справх неповнолітніх провинувателів, котра відбирає дітей та юнаків, що не мають більше як 18 років, з усіх юридично-адміністративних установ і направляє їх до соціальних установ, де лікарі й вихователі провадять над ними співстерожіння, які дають комісії матеріал для виправданні або встановлення заходів до виправданні злочинності данної дитини, 7) організувати евакуаційну комісію, котра повинна була дбати про відправлення дітей на місце їх постійного життя, в установи для виправданні, про документи і ин.

Секція охорони дитинства й юнацтва в Запоріжжі почала організуватися в початку березня 1921 року, коли вже існувала секція дитячих будинків і мала як свілий дитячих установ і посла до які функції секції охорони дитинства й юнацтва, головним чином приймання дітей та обслідування соціального становища батьків, що подавала заяви про прийняття дітей до установ секції ин. буд.

Робота секції розгорталась дуже поволу з причини свілий осім секціям Губнаріві: відсутності робітників, на яких в Запоріжжі секція менш всього могла числяти через слабу поінформованість про завдання секції, відсутності помішкань для відкриття установ, матеріальних засобів. З огляду на те, що до

кінця підвідчитного часу секція абсолютно була безцільна, відкриті свої установи, утворилося таке становище: дітей брали з вулиці, убогих домів і посилали безпосередньо до дитячих будинків без карантину, без вичення. Часто в наслідок такого порядку було, що діти приносили з собою зарозу й часто дефективні діти, яких не можна було послати до спеціальних установ, вносили розлад в налагодженне внутрішнє життя дітей. Вільша частина дітей лишалась на вулиці бо не було жадної можливості відкрити потрібну кількість установ, щоб задовольняти бідноту. До того ж кадр міської бідноти стали збільшувати приїзди ді в голодних губернях півночі, які валиються на станціях, пристанях, аказ бє міліція та Ч. К.

Такии чином секція не мала зовсім можливості боротися з безаритудністю, проституцією в дитячю спекуляцією. Діти без батьків, працям, мамо, 14-літні брати або сестри—одні дорослі спирт лавою приходили до секції, благаччи хліба й притулку, але секція могла тільки зареєструвати прохання й одною допомогою її були картки на обід в дитачі; дальні школи, які можна було видати до останнього місяці, надалі ж і ця норма допомоги одидає, бо дитячі столови закриті і при школах також не передбачається можливості налагодити харчування через прод-вольчу кризу на Запоріжжі. Але й одержуючи обід від секції, діти більшу половину дня лишались голодними і голод штовхав їх на влечність, вони опинились в ЧК, в міліції.

Тільки в останніх числах червня удалося відкрити приймики і, не дивлячись на те, що він ще не був цілком обладнаним, як він, що уміщає тільки 60 душ, одразу став наповнюватись дітьми, яких піддавали сиротами. За місяць в приймику стало 135 душ, з яких 50 неповнолітніх правопоруштелів та 85 нормальних з моральнодефективними.

Спільне перебування в одному (двохповерховому) будинку установ для дітей, які підлягають одиравленню в нормальні дитачі будинки і для неспонилітніх правопоруштелів страшенно одбалосо на першій категорії дітей і секція вважає це створеннє ненормальним, але мусять сполучити ці дві установи через квартири умови—брак помешкань; таким чином в одному поверху знаходяться приймики, в другому—малолітні правопоруштелі. Поверхи ці ізолювати неможливо і вносили дітей обох установ бувають постійно. З приймика завесь час можна буде відправити до дитячих будинків 30 душ нормальних дітей останніх нормальних, трудних в відношенню наховання, морально дефективних двата пікуди і приймики помалу стає звичайним закритим дитячим будинком. Крім того нема ніякої можливості налагодити одиравки дітей на більшішину, заразних хворих дітей в спеціальні лікарні дитачка, які стали на шліх уростітупії заражені нестерпними хворобами знаходяться досі в приймику, правда в хоч як небудь ізолюваній частині помешканя. Такимчином через те, що поставання дитячих установ Запоріжжі зарпа через непрожай голодне, в приймику дітей харчування не задовольняє й вони мусять додавати всякими заробітківми по за ним—краду, продають речі і т. д.

Обрахунку дітей губернії не зроблено—брак робітників, слабкий звязок з губернією во причині військового характеру.

Інституту братів і сестер соціальної допомоги—з одного боку через те, що бракувало організаційно-лекторських сил для влаштування курсів з другого боку через те, що секція була завалена роботою по організації попереджувачих установ, реєстрації й обслуговуванню соціального становища дітей, які знаходяться в дитячих установ, самих дитячих установ і т. д. незадоволених пічим.

Роб та горід дітей населення не ведеться, допомога ніяки не дається—брак робітників, засобів.

Евакуаційна комісія не існує, але в ближньому часу має розгорнутися.

Зв'язок з повітями незовини, шляхомпосилає часта співробітників на периферію поволі налагоджується. На місцях починають організовуватися секції охорони дитинства. Але поки що робота ще не повноі проводиться.

Зв'язок з Жінвідділом єсть, делегатки його беруть участь в комісії по праийманню дітей, сестрами соціальної допомоги (іх всього 4-віі делегатки Жінвідділу), співробітницями установ секції.

Зв'язку з Консоробмодом немає.

В рамках можливого, при теперішньому критичному становищі, секція може зробити таке: утворити Інститут братів, сестер соціальної допомоги, перевести обрахунок дітей губерній, не в повному розмірі повести роботу серед дітей населення незадоволеного секцією.

Гостра потреба секції—одкриття поширелажуючих установ в широту і збільшення їх кількості в Запоріжжі. Для цього потрібна допомога установ і центру всьому Губвідділові.

Комісія неволетніх правонарушителей.

Неволетні правонарушители не владі, які потребують кара за свої учинки, а хворі, яким треба лікування і виховання. Такий особливий мотив, завдяки якому всі справи з неволетніми правонарушителями—дітей до 18 років—випади із загальної підсудності і дорученні особливої комісії при п'відділі Соціального виховання. Ця комісія складається із представників від п/в соціального виховання—голова цієї комісії, від Губюста і представник із Губздарава—члени комісії.

Діяльність комісії від 11 по 18 1921 року виявляється в слідуючому:

Число постановок для за верого вступило 1921 г.	Число засуджений для розбору дод	Число засуджений распорядительных	Число дел решенных	Число дел не решенных на 1-8 июля 1921 г.	Число обвин. по делам для несовершенно.		Число обвинен до 14 л.		Число обвин. от 14-17 л.		Зажуженных	Имуще-ствен ноложен.		Социаль-ное поло-женне	
					Мальчик.	Девочек	Мальчик.	Девочек	Мальчик	Девочек		Инущих	Неинуш.	Рабочих	Хлебопаш.
255	62	8	250	5	219	36	58	—	161	34	2	20	235	52	44

Учащихся	Раб. умель. труд	Без опред. занят.	Грамотных	Неграмотных	Скрытое оружие	Бандитам	Украиват. банд	Спекулянт	Контр-революция	Служба у белых	Воспятичество	Грабег	Криж	Провокация	Девуртирство	Раение	Подоср. в убийст	О В В И Н Е Н И Е											
																		15	6	128	189	66	10	7	3	5	—	6	2
15	6	128	189	66	10	7	3	5	—	6	2	5	116	1	2	1	3												

О В В И Н Е Н И Е										П Р И Г О В О Р Ы					
Служб. остав. службы	Оскорблен. словами	Нападение на стражу	Бродяжничество	Незаконное ранение	Нечаян. убийство	Оскорблен. долж. лиц	Ранение пожом	Бродяжн. при потере документов	Врушение	Порча	Переход в Наркуд	В исправительный пункт в Харькве	По месту жительства.	Прекращено	Справлено
2	2	4	71	2	1	2	1	16	26	12	4	4	1	3	56

П Р И Г О В О Р		
Безпримит. отправа.		
Д о м о в	В Комтруд	В Коллектор в Ме-латоволь
41	7	17

Сенція шкільно-любна.

Основна умова для нормальної праці в трудових школах являється необхідна кількість відповідних робітників, матеріалів і помещень. Молодих свжих сил поки що не має, а тяжкий матеріальний стан робітників старого типу примусив частину їх залишити шкільну працю, замінити її другими джерелами існування. Тіж робітники, що залишилися на посадах, навантажені роботою до відмовлення. В зв'язку з цим сили їх швидко ізношуються. І наслідком цього являється те, що продуктивної праці від них вимагати не вдається. Необхідно також зазначити, що старого майна в школах майже не має, бо воно по більшості знищено військовими частинами, що перебували в шкільних помещаннях. Все це, значайно стоїть на перешкоді нормальних занять трудових шкіл. Алеж брак робітників і матеріалів не так гостро почувалася б, коли б у шкільній секції була необхідна кількість шкільних помещень. Воєнне розміщення дітей—одне із основних вимог при систематичному проведенні курсів, продуктивному втісненні тих знань і трудових навичок, які являються суттєвими нової школи—труда, школи—люббу, дитячого будинку. А браком необхідних кількостей помещень особливо страждає Запорізьська губернія.

Школи заняті різними установами військового і горожанського характеру.

П О В І Т И	Які школи заняті	Кількість учнів	Ким заняті
Запоріжжя	12 трудовая	400	1058 госпиталь
	11 " "	700	225 " "
	10 " "	540	Командні курси
	1 українська	280	Учеба. батал. 30 дів
	20 трудовая	156	ЕПО
	15 " "	300	Г. Ч. К.
	14 " "	200	Батальон 225 госпит.
	24 " "	700	426 мех. жел. полк.
	6 " "	380	Полікурсен 30 дів.
	Быв. жеп. пр. шк.	156	Штаб 30 дів.
Бердєвськ	" гімн. Вартел.	700	Губирефрда
		Кількість учнів не відомо.	
Мезітополь	Був. реальн. учил.		Войска 7-мі дів
	" жеп. гім.		Командні курси
	" комер. учил.		Лазаретом
	" гімназія		Командні курси
	" реальное		Лазаретом
В.-Токмак	11 Трудова школа		Войска. част.
	1 " " "		Лазарет
	Трудова школа в Терпільє		Лазаретом
	Начальн. школа в Вєселом		" "

В 4-х містах губернії заняті 26 установ і при тому самих крупних. В одному Запоріжжі по за школою залишалось 4360 дітей. Як що до цього додати, що великий відсоток освітніх установ був зруйнований під час боїв, або вважали зруйнованими, то стане цілком ясно, при яких умовах доводиться виховувати і вести навчання з дітьми шкільного віку. Заняття в одному помешканні бувають в 3 зміна; неможлива скученість, повний брак елементарних правил гігієни і санітарії, єсть що є здале дезорганізацію в цій найважливішій державній справі, що необхідно ліквідувати в першу чергу для того, щоб справа, що создається Радянською Владою з величезними зусиллями, не прийняла негативну форму.

Не дивлячись на зазначені негативні явища, доводиться і в справі організації трудових шкіл констатувати позитивний, але вірний зріст їх. З 1-го лютого по 1-е серпня по Запоріжській губернії відкрито нових шкіл і збільшено комплектів.

Назва повіту	Кількість відрито шкіль	Кількість нових комп.	Заг. кільк. комп.
Запорізький	5	8	18
Мелітопольський	10	12	32
Бердянський	12	15	39
Гуляйпольський	8	6	22
Токмакський	5	6	16

Таким чином шкільна справа в губернії представляється так:

Назва повітів	Кількість шкіль	Кількість шкільних співробітн.	Кількість учнів
Запорізький	167	669	21284
Мелітопольський	505	1507	52205
Бердянський	320	1096	37475
Гуляйпольський	202	499	17465

Зміст роботи Соцвиху.

Що пророблено з дітьми, згрупуваними в дитячих будинках, і трувих школах. Зімовній тримістр в трудових школах пройшов в при значно тяжких обставинах. Брак помешкань, а головним чином повна неможливість придбати паливо, зробили свою справу. Навчання з листопаду 1920 року по березі 1921 рок не було зовсім. К цьому часу були зроблені спроби організувати по-своєму кампанію з учнями. Алеж загальні умовини і зовнішні обставини перетворили її в неорганізоване підприємство, вилившиєсь в кустарну форму роботи дітей по городам своїх батьків. Це явище має місце майже по всій губернії. Але необхідно тут зазначити, що в самому місті Запоріжжі, дитячою комунальною колонією Глухонімих зроблена велика праця. Нею була оброблена і засіяна площа землі в 45 десятин.

Потім була звернута увага на організацію літнього триместру. В багатьох містах, особливо в селах іде робота на дитячих площадах. Робота примитивна—необхідних матеріалів немає. Не було ніякої можливості задовольняти потреби Вол. Від. Нар. З успіхом пройшов екскурсійний програм літнього триместру. Мажучи велику кількість видатних місць по Дніпру і в історичних місцях Запоріжжя губернія, а особливо оточення губерніяльного міста притягли до себе значну кількість дітей і вихователів. За короткий період мійськими і повітовими установами було улаштовано до 15 екскурсій з кількістю дітей до 2000 чоловік. По доповідям про ці екскурсії видно, що селянство, спостерігаючи за цим явищем, взяло велику увагу екскурсантам, зрозумів, що не тільки навчанням дітей в стінах школи можна дати молодому поколінню знання, необхідні для вільного життя. А у дітей виявилось велике бажання бути в більших стосунках з природою і задовольняти свої духовні потреби шляхом придбання необхідних їм знань і з оточуючого їх життя. Роботу цю можна було б продовжити до початку осіннього триместру. Алеж тут необхідно указати окремі явище відсутності у більшості дітей вжиття, а у Соцвих продуктів харчування і перевозочних засобів позачайно, стоїть на порозі нормального розвитку.

на екскурсійної справу. Без цих умов не можна екскурсійну справу поставити на необхідну височину. І тут плани і програма доводяться скорочувати до мінума.

План на майбутнє.

На найближче майбутнє помічено слідуючий план роботи:

- 1) Розглянн закінчених політ програмів, передрук і розпов. видання.
- 2) Перехід на новий науковий план і новий програм.
- 3) Вироблення польовень програмів для курсів по соціальному вихованню.
- 4) Організація перед початком навчання з'їздах політських комітетів і гу- берніальних.
- 5) Організація сітки дитячих книгозбірень.
- 7) „ „ Рудових педагогічних книгозбірень.
- 8) Обслідування становища шкіл і дитячих домів на повіті і в губернії.
- 9) Розроблення Єдиної губерніальної сітки установ Соціального виховання.

Зв'язок з пролетарськими організаціями.

Робота підвідділа не є замкнутою і проводиться у всіх в цілу зв'язок з пролетарськими організаціями виявляється в тому, що в підвідділі працюють Делегати Жєнівдїду і Комсомолу з компартії. Делегати працюють в ролі інструкторів організаторів дитячих будинків, в ролі звідувачих господарством в дитячих будинках, обслідувачів і практикантів в дитячих будинках. Заря перевозиться організації в школах дитячого харчування, де також організаційну роботу ведуть делегати Жєнівдїду. Члени Комсомолу входять в усі шкільні ради трудових шкіл, а члени Компартії і делегати Жєнівдїду репрезентують в шкільних радах Відділ Народівити. Крім того влаштовуються наради в Жєнівдїді, з представниками Комсомолу, де обговорюються питання совхозів, і розробляються доклади на широких міських та повітових конференціях і з'їздах.

Ось в загальних рисах картина діяльності п/в Соціального виховання за перше півріччє 1921 року. В п/в діяльності єсть багато негативних сторін, але єсть позитивні. Вторі будуть простати по мірі ліквідації перших. Вони ж в свою чергу тісно зв'язані з загальною боротьбою за піднесення до нормального висяду всіх видів державного будівництва.

Відділ Губполітосвіти.

Панування царсько-козацького уряду напротязі століть на території Радянських Рєспублік, політике систематичного затіпнення пролетарських класів держави, для розбегнення свого панування залишили в спадщину пролетаріатові не тільки фізичну безграмотність більшости робітничих і селянських мас, не тільки не здатність їх до громадського і державного будівництва — а навіть повну неписьменність 96 проц. дорослого населення. І Відділ Політосвіти призначений ліквідувати як політичну так і громадську безграмотність серед дорослого населення. Одним же з головних його завдань являється піднесення культурного рівня широких робітничих мас і максімально задоволення їх запросів в газузі комуністичної освіти Відділ Губполітосвіти являється місцевим органом Головного Політико-Освітнього Комітету Рєспубліки і має завдання керувати роботою безпосередне підлеглих йому політико-освітніх установ і об'єднання і координування політико-освітньої діяльності всіх Родянських, професійних і міських організацій як серед дорослих так і серед робітничо-селянської молоді. Завзначені завдання Політосвіти здійснює, вироблюючи згідно загально державним планам, єдиний план політико-освітньої праці. Безпосередне підлягають Губполітосвіті в порядку адміністративного керування і організаційного керівництва всі губерніські установи бунших позашкільних підвідділів, партійні школи, клуби, книгозбірни, театри, народні будинки, дитячі читальні в т. п.

Конструкція

Згідно положенню відділ Політосвіти поділяється на слідуєчі п.я:

- 1) П.я. Научно-політичної пропанди.
- 2) „ Агітації і пропанди.
- 3) „ Сов. Парт. Шаіл.
- 4) „ Містетцтва.
- 5) „ Ліквідації непасьмерства.
- 6) „ Оргістр. бюро.

На чолі Губполітосвіти стоїть колегія, головою якої являється завідуєчий Губнаросвітою і членами представник Губкому, представник від Погоубу і Губпрофрада, завідуєчий Губполітосвітою являється замістником голови Колегії.

А П А Р А Т.

В січні місяці 1921 року ще не було одержано розпорядження із Осередку проз адитти всі політико-освітні праці губернії єдиному органі і переіменування його у відділ політосвіти а тому до цього часу відділ перебуває в ствні позашкільних підвідділів не в розумінні напрямку своєї роботи а в силі і міцності свого апарату. Починаючи з січня і до березня у відділові находився тільки один завідуєчий і від 3—4 технічних співробітників. Пояснюється це тим що як раз тепер військові і інші організації починають пошарувати свою освітню діяльність і завдяки цьому виникає величезна погоня за робітниками. Декрет про об'єднання всі роботи в Губполітосвіти цілком був зрозумілий для всіх органів і організацій, алеж відомственай патріотизм не дозволяв так сразу виникнути альтруїстичним почуттям. І через те апарат політосвіти і в цей час перебуває в самому жалкому вигляді. Мається всього 15 робітників: 5 відповідальних і 10 технічних—більшасть з них невисокої кваліфікації.

Організаційна Праця

При такому стані апарату, великої організаційної праці ждати не можна. На протязі першого часу було звернуто головну увагу на організацію самого апарату. З цієї метою було улаштовано декілька засідань, куди були запрошені представники від Губкому, Губпрофрада, Погоубу; ці засідання наслідків не дали ніяких. Причиною тут було те, що перед Роданськими органами стояло важливіше завдання—збралля продиалогу, боротьба з бандітизмом, і тому усилить апарат робітниками не представлялось можливості. А через те і організаційна справа в губерніальному масштабі задерживалась. Брак робітників, брак коштів не давали можливості як слід погнати справу політосвіти. Робота в повіті зустрічала перепони з боку бандітизму. Несприятливі об'єктивні умови все ж таки неупустили зорсімі праці. Замок з повітими і волостями установлен, регулярно надсилаються відчити про стан політосвіти як в повітах, так і в волостях. Розроблені різні інструкції для повіт, політосвіт, і волостних відділів Наросвіти. В цей час розроблюється сітка політико-освітних установ Запорізьської губернії.

Становище Політосвіти.

Позашкільна освіта виконує в суспільстві не тимчасову функцію, вона не являється додатком до незвичненої шкільної організації а як раз на упоки—з підвищенням культурного рівня населення засобами школи підвищуються многи його до позашкільної освіти. Чем темнійше населення, там спостерігається і менше культурних установ позашкільного характеру. Всі установи містяться в великих і малих містах і в останні уже час,—час революції, коли революційна хвиля декоталася з мійста в село, вони швидко темпом почали виникати на підстави самодіяльності мас.

І в цей час Запорізьська губернія відносно установи уявляє таку картину:

Назва повіту	Робітн. клуби	Червонозм. клуби	Клуби молоді	Клуби не-взм. селян	Спортивні клуби	Просвітні орг.	Народні будинки	Читальні	Виставки	Кингозбірні	Хатн-читальні	Просвіта	Музеї	Робітн. селян. к	Бескурсії	Лекції	Мітинги
1 м. Запоріжжє	16	—	4	—	—	1	1	—	—	20	—	6	—	—	9	20	20
2 повіт	2	—	—	5	—	47	—	3	—	27	46	46	—	2	—	—	10
3 Гуляйпольськ. пов.	3	—	1	—	—	—	12	7	2	28	48	45	2	—	—	22	21
4 Мелітопольськ. „	—	—	4	1	—	—	16	2	—	25	7	15	—	—	10	50	40
5 Бердянський „	7	1	5	3	—	—	1	—	1	71	122	60	—	—	12	30	25
6 Б-Токмакський „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Науково політична пропозандя.

Тільки в останній час робота підвідділу починає налажуватися в зв'язку з прибуттям нових робітників виробляється єдина сітка культурних установ по всій губернії, на учот взяті всі клуби і просвіти книгозбірні. Книгозбірні очищаються від контр-революційної і релігійної літератури. Розроблюються плани екскурсій, ведеться підготовча праця по відкриттю виставки по Політосвіті. За відчатний період було зроблено екскурсій з дорослими містами Запоріжжя 9 переважно на заводи.

Підділ Художньої пропозанди.

Сектор художньої пропозанди виконує свою працю згідно загальним завданням Політосвіти. Він цілком являється доповнювним органом провадження політичного виховання робітничих та селянських мас. Виконуються ударні кампанії по плянам Політосвіти: широка участь була взята в провадженні свята 1 травня, в тиждень захвсту дитини. Брак коштів і інших матеріальних ресурсів не дає можливості як слід поширити працю і задовольнити вимоги що поступають із сел.

Політагітація і пропозандя

За відсутністю необхідних сел для широкої праці, що могли і охочати всю губернію і волості Запоріжського повіту, доводиться обмежуватися працюю в міському масштабі, і тільки почасти, періодично, виконувати ті чи інше ударні роботи і виходити з міських меж. Підвідділом Політагітації і Пропозанди взято живу участь в продкампанії що відбувалась в червні місяці цього року Запоріжській губернії. Були оборудовані два вагони що курсировали між сільськими пунктами і вели агітаційну роботу. Думка оборудувати вагон для агітаційної мети і пустити його по Дніпру, не здійснювалась в зв'язку з тяжкими об'єктивними умовами.

Підділ Совзаршколи.

Підд. починає тільки організуватися і розпочинати свою працю. Ведеться підготовча праця по відкриттю ряду таких шкіл в губернії. Завдання це буде здійснюватися по стільки по скільки в розпорядженні під'від. будуть знаходитися матеріальні і інші засоби.

Підвідділ ліквідації неписьменности.

Організується під'від. зовсім недавно. Робота стала поширюватися з одержанням різних інструкцій і розпоряджень веруючого з місту і з осередку. В сей час ведеться підготовча праця для взяття на учот неграмотних по всій губернії. Розробляється сітка шкіл для губернії. Пра п—в. в липні місяці 21 року організувалась Грамчека

Роботу, яка виконана за сей час Політосвіт-ю, можна признати зовсім не задовольняючою. Цьому були внаслідок тяжкі об'єктивні умови в яких перебувала Запоріжська Політосвіта: Брак досвідчених робітників, відтягнення від роботи тих робітників, що в деякій мірі могли б провадити роботу по Політосвіті, а також повний брак матеріальних ресурсів. З об'єднанням всієї політико-освітньої праці в єдиному органі, даст можливість притягти до роботи робітників із інших установ. А з усилєнням апарату, робота Політосвіти стане на певний шлях.

Запоріжській Губерніяльний Комітет Профосвіти.

Профтехнічна і спеціальна—научна освіта являється одною із основних частин єдиного господарського плану Республіки. В зв'язку з чим напрямки її повинні опрацюватися з одного боку продукційними планами Господарчих органів—переважно Ради Народнього Господарства, з другого боку,—з можливістю розвинути продукційних сил в залежності від народних багатств і соціальної основи даної місцевості.

К-т Губпрофосвіти призначений здійснювати частину цього господарського плану Республіки, а іменню: він повинен дати кваліфіковану і спеціально-научну силу для всіх галузей народнього господарства, без чого відродження і організація продукції на нових підвалинах по єдиному плану неможлива. Підготовка робітника спеціаліста, керівника і організатора і підготовка наукового дослідника—людей, здатних до фізичної і духовної праці,—составляє одне і єдине завдання освіти в Радянській Республіці.

Будучи губернією переважно хліборобською, алеж маючи розвинуту крупну промисловість і близько торкаючись Донецької губернії і Криворіжжя, в головне, маючи у себе Дніпровські пороги з їх вічною енергією для електрифікації,—в недалекій будучині Запоріжська губернія повинна зайняти не останнє місце в розвинути промисловості Радянських Республік.

І технічна освіта Запоріжської губернії повинна відкривати нові сторінки Господарчої історії, що об'єднує фізичну і духовну працю і утворює із пролетаріа людей знаній, техніки і енергій.

Конструкція відділу.

Конструкція апарату Губпрофосвіти розрахована на найбільший поступ в праці при найменшій витраті енергії.

Відділ поділяється на такі під'відділи:

- 1) П'від. індустріально-технічний.
- 2) " агрономічний.
- 3) " соціально-економічний.
- 4) " медичний.
- 5) " педагогічний.
- 6) Секція професійної освіти робітників.
- 7) Організаційне інструкторське бюро.
- 8) Редакційно-видавниче бюро.
- 9) Секція спеціального постачання.
- 10) " фінансова.

При відділі Профосвіти маєтись Комітет по профосвіти, на чолі якого стоїть завідувач Губерніяльним Відділом Наросвіти.

В склад комітету входить: представник від Губпрофрада, він же завідувач секції профес. освіти робітників. Завідувач Губпрофосвітою, представник від Губземвідділу, він же завідувач агрономічним п'від. представник від Відділу охорони здоров'я—він же завідувач медичним п'від.

Представник від Ради Народнього Господарства—завід. індустріально-техніч. п'від.

Представник від спілки робітників освіти—він же завідувач педагогічним п'відділом.

Таким чином співробітництво всіх організацій і органів Радянської Влади, що входить в склад Комітету, свідчить про те, що профосвіта стає центром уваги всіх радянських органів, а від загальної творчості і зацікавленості профосвіти залежить належне їй місце.

Персональний склад.

Від 31 серпня до 11 вересня 1920 р. і від 11 листопаду 1920 р. до 26 лютого 1921 року професійною Запорізької губернії видав п'яв. професійної освіти при Губ. Від. Народ. освіти.

Від 26 лютого цього року організувався комітет Губпрофосвіти; сучасний персональний склад його: голова К ту. (Завідуюч. Губ. Народ. освіти.), Завідуюч. Губпрофосвітою, завідувачий індустриально-технічним п'яв., завідувачий агрономичним п'яв., завідувачий соц.-економічним п'яв., завідувачий медичним п'яв., керуючий справами Губпрофосвіти, три секретарі п'яв. відділів, завідувачий секцією спец. постачання, завід. секцією позашкільної агрономичної освіти, секретарі сектора, діловод Комітету, помішник діловоду, регістратор—всього 16 чоловік. Немає завід. сектором і підгосподарним п'яв., одного інструктора, і завідувачого оргістром. Штата невиконані в зв'язку з браком робітників високої кваліфікації. Співробітники Губпрофосвіти майже всі відповідальні робітники, служать разом в багатьох установах, дуже перевантажені роботою. Сверхурочно працюють, 2-3 відповідальних робітники; остатні працівники сверхурочно не можуть в зв'язку з малою платою за сверхурочну працю.

Становище з персоналом критичне. На краще становище з персональним складом Комітету Народ. освіти.

В Мелітополі 16 співробітників, із них 4 завідувачих п'яв., завідувач агрономичн. п'яв. (тимчасовий) 2 тимчасових інструктори по педагогич. п'яв. один інструктор по індустриально-технічному п'яв., 6 діловодів низької кваліфікації, перешкоджа.

У Велик-Тошці: 6 співробітників, із них 3 відповідальних. В Гуляй-Полі Комітету Народ. освіти немає працюють 2 постійних інструктори по індустриально-технічній і агрономичній освіті.

В Бердянську 6 відповідальних робітників, 3 інструк. діловодів, перешкоджає мало. Немає завідувачих—педагогічним п'яв. і сектором.

Організаційна праця.

При п'яв. Народ. освіти до 26-2 21. існувала Комісія по професії; відбулося 15 засідань, на яких були розроблені учебні плани і короткі статут профшкіл, бо керуючі матеріали із центру одержувалися пізно. Розроблені плани для проф-технічної по механічній спеціальності, Механічного технікум хімічної школи, соц.-економічних шкіл, агрономичної школи і педагогічне. Обмірковував плани відкриття в м. Запоріжжі 4 його повіті агрономичних шкіл. Повіт Народ. освіти і окремі школам Запорізького повіту були відіслані накази про зачислення старших класів 6. середніх шкіл і різні матеріали, схеми знанств по учоту існуючих і організуемых шкіл.

Крім того п'яв. організовані і проведені публічні доповіді на теми: Чергові завдання в справі освіти серед працюючої молоді. Реформа освіти на Україні. До якої школи йти юнаку.

Колегія Губпрофосвіти від 26-3 21 р. улаштує засідання що тільки всього за підвітний період відбулося засідань 10.

К-том Губпрофосвіти була зроблені доповіді на з'їзді Всеукраїнськ. Освіт. Запорізького повіту в березні 1921 року, на губернській нараді по Народ. освіті в березні 1921 року, на з'їзді в червні с. року на 3-й Всеукраїнськ. нараді по Народ. освіті в червні с. року.

Характеристика промисловості Запорізької губернії,

ПОВІТІ	Вруши промисло- вість	Средня промисло- вість	Дрібна промисло- вість	Характеристика повіту
Місто Запоріжжя	9 —	12 —	16 —	Хліборобство, дуговодство (паровозні майстерні) сільсько-господарчі маш. мотори внутрішнього горіння, автомоб дретят. завод, шкірян., завод, порони млини.
Повіт Запоріжжя	4 13	7 19	4 20	
Гуляйпільський повіт	— — 1 1	2 — 1 3	1 — — 1	Хліборобство, слабе сільсько-господарчі машини вироб. була шпиретов-фабрика, скляний завод.
В.-Томшак повіт	— —	3 — 12 15	— —	Хліборобство, виробництво сільсько-господарських машин і нафт. моторів.
Мелітополь повіт	1 — — 1	9 — 4 13	12 — 5 17	Хліборобство по всьому повіту, культура на березі Дніпра і Азовського моря, промисловість в Мелітополі ібіна міста, сільсько-господарче виробництво по часті на березі Дніпра млини.
Вердянськ повіт	2 — 2 4	4 — 4 8	10 — 10 20	Хліборобство, культура на березі Азовського моря багато кіпського і зовеня, культура репни, заводи сільсько-господарче машини станків для обробки матеріал, инструм., паров. млини.
	— 16	— 54	— 48	